ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ижтимоий-сиёсий шаҳар рўзномаси

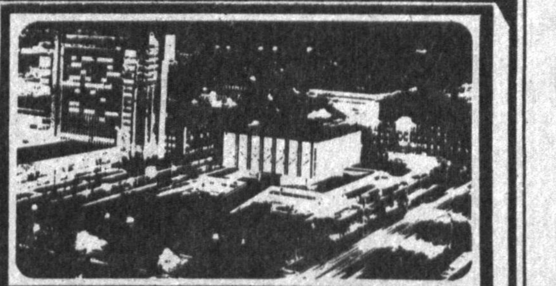

Рўзнома 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 152 (7. 541) ◆ 1991 йил 8 август, пайшанба ◆ Нархи 8 тийин.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

● Ўзбекистон ССР Олий Кенгаши ошкоралик ва депутатлик одоби комиссиясининг бўлиб ўтган мажлисида шу комиссия тўғрисидаги низом лойиҳаси муҳокама қилинди ва маъқулланди.

● Андижон районининг маркази Куйганёр қўрғонида қурилган вилоятда биринчи Совет—Британия қўшма корхонаси — консерва заводи дастлабки маҳсулотни ишлаб чиқарди. Завод атиги ўн бир ойда қуриб битказилди.

МАМЛАКАТИМИЗДА

● Белоруссия ССР Вазирлар Кенгаши Раисининг биринчи ўринбосари М. Мясникович Вазирлар Кенгашининг халқ хўжалигининг биринчи ярим йиллиги иш якунларига бағишланган мажлисида республика иқтисодиётидаги вазият фавқулодда мураккаблиги ва аҳволнинг ёмонлашиб бораётганлиги давом этаётганлигини айтди.

● Совет пойтахтида ўқув округлари ташкил этилди, уларнинг раҳбарлари тайинланди. Халқ таълимининг район бўғинлари тугатилди. Бу ҳақда Москва ҳукуматининг мажлисида хабар қилинди.

● Яқин кунлар ичида Волгоградда шаҳар мэри лавозими учун кураш авж олади. Ҳозирнинг ўзидаёқ икки даъвогар ана шу лавозим учун ўз номзодларини қўяжакликларини расмий равишда эълон қилди.

● «Ставропольвиноградпром» ихтисослаштирилган йирик концернининг ташкилотчилари ўз олдиларига совет шаробларига аввалги шуҳратини қайтариш мақсадини қўйди. Концерн 26 та узумчилик давлат хўжалиги ва қайта ишлаш корхоналарини бирлаштирган.

ХОРИЖДА

● Финляндия Бош вазири Эско Ахо амалий ташриф билан Хельсинкидан Совет Иттифоқига жўнаб кетди.

● Миср ҳукумати Ливия билан чегарани тўлалигича очишга қарор қилди.

● Никарагуа Президенти Виолета Барриос Де Чаморро мамлакат аҳолисини вабо хасталигининг тарқалиб кетмаслиги учун бутун чора-тадбирларни кўришга даъват этди.

Бугунги кун нафаси

Истеъмол буюмлари манзурми?

Тадбиркорлар

ШАҲРИМИЗДАГИ кўплаб саноат корхоналари асосий эътиборни халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришга қаратишмоқда. Фикримизнинг исботи учун СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасини олиб кўрайлик.

Корхонанинг 21-цехи ўзига хос кичик корхона ҳисобланади. Чунки бу ерда бир нечта дастгоҳлар жойлашган бўлиб, уларда турли миллат вакиллари меҳнат қилишади. Уларнинг кучи билан ўн бир хилдаги халқ истеъмоли буюмлари тайёрланади. Бир кунда ишлаб чиқарилган маҳсулот ўн минг сўмдан зиёдни ташкил этади. Кейинги вақтда ишчилар томонидан тайёрланган пичоқ, болта, қайчи, ток қайчи ва креслоларга талаб тобора ортиб бормоқда. Мана шуларни ҳисобга олиб бу маҳсулотларнинг сонини оширишга ҳаракат қилиняпти.

Истеъмол буюмлари цехида маҳсулотларнинг турлари йил сайин кўпайиб бораётганлиги қувонарли ҳол, албатта. Яқиндан бошлаб бу цехда бетон қоргич ва бир ўқли ярим прицеп ишлаб чиқарила бошланди. Цех жамоаси тадбиркорлик билан иш тутганлиги учун ҳам ойлик режаларни ортиғи билан бажаришмоқда.

Қувонарлиси шундаки, жамоада меҳнат қилаётган ёшларнинг барчаси техникага сидқидилдан меҳр қўйишган. Ишнинг кўзини билганликлари учун ҳам эски дастгоҳлардан унумли фойдаланишяпти. Мисол учун биргина пичоқнинг ўзидан кунига тўрт мингдан ортиқ тайёрланаётганлиги фикримизнинг далилидир.

Мактаб ва ҳунар-техника билим юртларини битириб ишга келган ёшлар орасидан Анжилов, Антонов, Климов ва Икромовлар айни вақтда устозлари билан ёнма-ён меҳнат қилишмоқда.

Бозор иқтисодиёти ҳозирги вақтда барчани тадбиркорлик билан иш юритишга ундамоқда. 21-цех фаолларининг амалга ошираётган хайрли ишлари барчани қувонтириши табиий. Корхонага бу цех бир ойда 200 минг сўм фойда келтиради.

Бахтиёр УРОЗОВ.

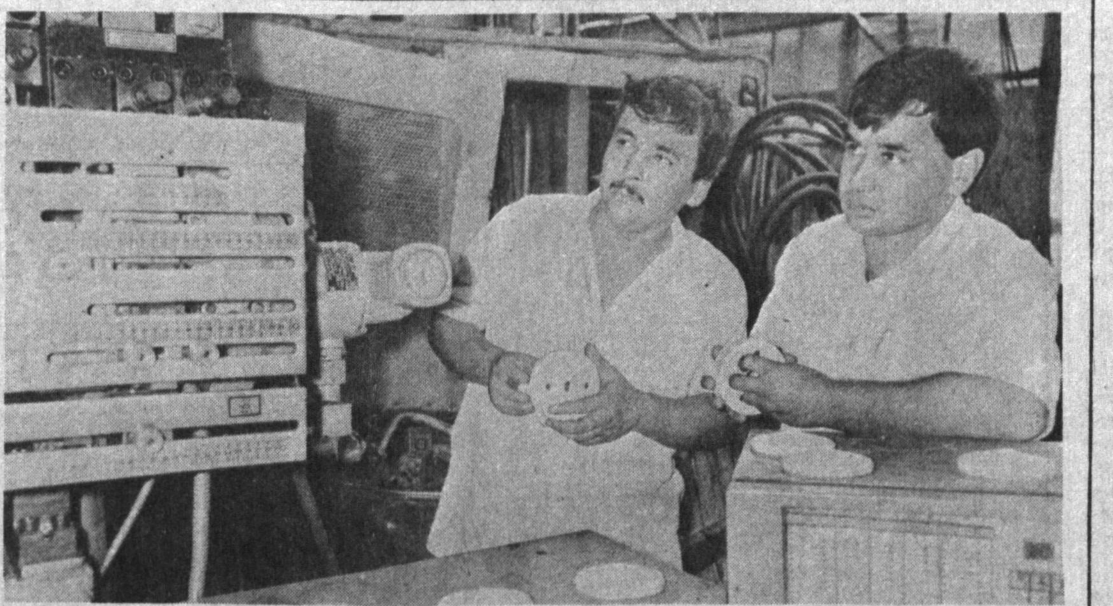

Тошкент тажриба-механика ускуналари ва техник мосламалар заводида бугунги кунда чиройли ва сифатли термосларни ишлаб чиқариш йўлга қўйилган. Бунда сиз юқоридаги суратда кўриб турган термос цехи бошлиғининг ўринбосари Шавкат Усмонов ҳамда бригада бошлиғи Раҳмат Одиловларнинг ҳам ҳиссаси бор, албатта.

Чапдаги суратда тасвирланган Фотима Баҳромова эса мана 6 йилдирки, «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида самарали меҳнат қилиб келади. Айни пайтда бу илғор ишчи кунлик ва ойлик режаларини ҳамиша ортиғи билан бажармоқда.

Холмат Мирзакаримов суратлари.

ЙИЛИГА БИР МИЛЛИОН ДОНА

КЕЙИНГИ вақтларда бозор иқтисодиётига ўтиш чоғидаги қийинчиликлар туфайли халқ истеъмоли буюмларига бўлган талаб янада ошиб кетди. Дўконларда кундалик буюмларни топиш тобора қийинлашиб бормоқда. Шуни ҳисобга олган Ўзбекистон тўқимачилик машинасозлиги ишлаб чиқариш бирлашмасининг жамоаси шу маҳсулот турларини кўпайтириш учун тинмай изланмоқда.

Яқинда корхона кундалик ҳаётга керак бўладиган магнитофон кассетасини ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Ҳозир йилига бир миллион дона шундай кассета ишлаб чиқариш режалаштирилган.

— Бу участка шу йил апрель ойидан ишга туширилган эди, — дейди мазкур жамоа бошлиғи Александр Суворов. — Бироқ бу шаҳримиз аҳолисини кассета билан тўла таъминлаш учун етарли эмас. Шунинг учун корхонада бу кассеталарни ишлаб чиқарадиган янги бино қурилиши олиб борилмоқда. Янги цех ишга тушгандан кейин бирлашмада магнитофон кассеталарини ишлаб чиқариш яна бир неча баробарга кўпаяди.

Ғиёс ЮНУСОВ.

Тошкент шаҳар Кенгаши раёсатида

Янги номлар

ХАЛҚ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг раёсати район Кенгашларининг қарори асосида, меҳнат жамоаларининг, жамоатчилик вакилларининг ёдгорлик лавҳалари ўрнатиш ва айрим маданият муассасалари номини қайтадан номлаш тўғрисидаги тавсияномалари асосида атамалар комиссияси таклиф этган материалларни қараб чиқди. Атамалар комиссияси, маданият, фан, таълим, ахборот, ошкоралик ва ташқи алоқалар бўйича доимий комиссиянинг Тошкент шаҳридаги айрим кинотеатрларнинг номларини қайта номлаш хусусидаги тавсияномасини тасдиқлашга қарор қилинди.

Чилонзор кўчасидаги «Чайка» кинотеатри Фурқат, Шумилов шаҳарчасидаги «Мир» кинотеатри «Парвоз», ВЛКСМ 40 йиллиги кўчасидаги «Дружба» кинотеатри «Дўстлик», Қатортол кўчасидаги «Тошсовет 50 йиллиги» кинотеатри «Тошсовет», Советская кўчасидаги «ВЛКСМ 30 йиллиги» кинотеатри «Ёшлик», 8 Март кўчасидаги «Восток» кинотеатри «Шарқ», Физкультурачилар кўчасидаги «ЎзССР 25 йиллиги» кинотеатри Муқимий янги номлари билан аталадиган бўлди.

Ўзбекистон Кинематографчилар уюшмаси ва Ёзувчилар уюшмасининг Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Туроб Тўла яшаган уйга ёдгорлик лавҳаси ўрнатишга ёрдам бериш тўғрисидаги илтимоси қондирилди. Тошкент шаҳар Кенгашининг раёсати Тошкент Давлат дорилфунуни кимё куллиёти аналитик кимё кафедрасига дорилфунун маблағидан академик Ш. Т. Толипов хотираси учун ёдгорлик лавҳаси ўрнатиш тўғрисидаги таклифга қўшилди.

Қўшиндан ташқари хизматни ташкил этиш сари

КУНИ КЕЧА Тошкент шаҳар Кенгашида бўлиб ўтган кенгашда Қўшиндан ташқари хизмат отрядларини тузиш ва уларнинг фаолияти ҳақидаги масала муҳокама қилинди.

Кенгаш қатнашчилари ҳузурида Ўзбекистон ССР Президенти аппарати бўлимининг мудири Б. Қосимов ахборот билан сўзга чиқди.

Сўнгра қўшиндан ташқари хизмат отрядларини тузиш ва уларнинг фаолияти учун моддий-техника базасини тайёрлашга доир аниқ тадбирлар ва ташкилий масалалар муҳокама қилинди. Уларни амалга ошириш қатор корхона ва муассасалар зиммасига юкланди.

Кенгашни Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси А. И. Фозилбеков олиб борди.

ИСТАК ИНОБАТГА ОЛИНДИ

СОБИР РАҲИМОВ райони шаҳримиз бўйича ҳудуди ва аҳолисининг сони жиҳатидан катта истиқомат жойларидан бири ҳисобланади. Бу ерда аҳолининг ўсиши ҳам юқори даражада. Илгарилари район аҳолисига 2 ва 3-туғруқхоналар хизмат кўрсатарди. Лекин кейинги пайтларда улар аҳолининг эҳтиёжларига тўла жавоб бера олмай қолди. Яқинда кўпчилик аҳолининг талаб-истаклари инобатга олингани ҳолда 4-шаҳар касалхонаси қайта таъмирланиб 8-туғруқхона сифатида ўз фаолиятини бошлади. Ушбу тиббиёт масканида қурилиш ишларини «Зодиак» ширкати тез ва соз бажарди. Ҳозир у замонавий тиббиёт жиҳозлари ўрнатилган барча қулайликларга эга яна бир шифо масканига айланди.

Ҳамжиҳатлик йўлида

ҚАРАМА-ҚАРШИЛИК ЭМАС, ҲАМКОРЛИК ЗАРУР

●Маълумки, жумҳурият Олий Кенгаши яқинда виждон эркинлиги ҳақида Қонун қабул қилди. Бу давлат билан дин ўртасидаги ўзгариб бораётган муносабатлар тамойилининг яна бир далили бўлди. Ана шу муносабатларнинг чегаралари ҳам кенгайиб бормоқда. Сабаби, бошлаб юборилган ислоҳотларнинг муваффақияти учун курашда жамият барча соғлом кучларнинг бирлашиши зарур эканлиги ҳозир ҳаммага аён.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитети ҳузурида дин ишлари бўйича жамоат кенгашини ташкил этишда ана шу ғоя асосий аҳамиятга эга бўлди. Куни кеча мазкур кенгашнинг биринчи мажлиси бўлди.

КЕНГАШ таркибига маҳаллий ҳокимият органларининг, Тошкент жамоат ташкилотлари, диний муассасаларининг вакиллари, олимлар, журналистлар киришди. Шундай қилиб, кенгаш барча нуқтаи назарларни ифода этади. Бу давлат билан дин ўртасидаги алоқаларга доир барча масалаларнинг ўзаро мақбул ечимларини биргаликда ишлаб чиқиш имконини беради. Шуни таъкидлаш керакки, кенгашнинг фаолияти маслаҳат бериш, тавсия этиш, тажриба тамойилига эга бўлади. Энг муҳими, яна бир бор такрорлаб ўтамиз, мазкур орган умумий муаммоларни ҳал қилишга, ягона мақсадларга эришишга ёрдам беришга даъват этилган. Бизнинг давримизда бундай муаммолар, мақсадлар оз эмас. Энг аввало ижтимоий-сиёсий вазиятни барқарорлаштириш, аҳолини, айниқса ёшларни ахлоқий тарбиялаш, миллатлараро муносабатларни юмшатиш шулар жумласидандир. Шу ўринда давлат ҳокимияти органлари, жамоатчилик ва черков-масжидларнинг куч-ғайратини бирлаштириш ўзининг яхши самараларини бериши мумкин.

Мазкур мажлис кенгашнинг дастлабки ташкилий мажлиси бўлишига қарамай, амалийлик руҳида ўтди. Жумладан, мулоқот давомида биринчи навбатдаги муаммоларнинг муайян доираси белгиланди. Жумладан, «Новза» масжидининг имом-хотиби, Тошкент шаҳри бош хотибининг ўринбосари А. Исмоилов, Ўрта Осиё ва Кавказорти бўйича еттинчи кун христиан-адвентистлари черковлари кенгашининг раиси Д. П. Кулаков район ижроия комитетлари ҳузурида кенг ваколатларга эга бўлган, диний жамоа фаолиятими ёки янги бино қурилишими — вужудга келаётган барча масалаларни пухта ва пайсалга солмай ҳал эта оладиган дин ишлари бўйича маслаҳатчи (бу ном ҳозирча шартли) махсус лавозимини таъсис этиш зарурлиги ҳақидаги масалани кўтаришди. Вазиятнинг ўзгариб бораётганлиги муносабати билан давлат ҳокимияти структурасида давлат билан дин ўртасидаги алоқаларга доир масалаларни бошқариб борадиган, кенг ваколатларга эга бўлган махсус кучли орган зарурлиги ҳақида ҳам гап борди.

Кафедрал Успенский жомеси ходими протиорей М. Шурпо ўз маърузасида мураккаб ва муҳим бир масалани тилга олди. Мавжуд қонунларга кўра черков ҳаётий ишларга аралашиш ҳуқуқига эга эмас. Аммо айрим кооперативлар талабдан фойдаланиб, диний анжомлар ва рамзларни ишлаб чиқариш, таълимотнинг мазмуни ва моҳиятини бузиб талқин этувчи диний адабиётларни нашр этиш билан шуғулланаётган ҳолда нима қилиш керак? Бу диндорларнинг нафсониятига тегади-ку. Черков эса мазкур жараёнга ўз таъсирини ўтказа олмайди. Тошкент шаҳар ижрокуми миллатлараро муносабатлар бўлимининг мудири Л. Я. Ғуломов бундай ҳолларда ижрокомнинг дин ишлари бўйича шўъбаси тавсияси билан шундай кооперативларни ёпиб қўйиши мумкин эканлигини аниқ ва лўнда тушунтириб берди. Чунки диний адабиётларни ва диний анжомларни ишлаб чиқаришга фақат диний муассасаларгина ҳақлидир. Бу фикр жинсий алоқаларни, зўравонликни, ёвузликни тарғиб қилувчи фильмлар намойиш этилаётган турли видеосалонларга ҳам тааллуқлидир (тўлиқ Евангелия христианлари черковининг пастори С. А. Нечитайло маърузасида шу ҳақда гап борди). Айтмоқчи, бундай ёндашув ғоятда муҳимдир. Чунки дин ишлари бўйича жамоатчилик кенгашининг маҳаллий ҳокимият органлари билан ўзаро алоқаларининг шу тарзда йўлга қўйилиши кўзда тутилади.

Ўзбекистон ССРда виждон эркинлиги ҳақидаги Қонуннинг бажарилиши билан бевосита боғлиқ яна бир муаммо — бу аҳолига, айниқса болаларга диний таълим бериш билан шуғулланаётган мактаблар фаолиятини ташкил этишдир. Ҳозир бундай мактаблар кўпайиб бораётганлиги сир эмас. Лекин ана шундай мактабларда кўпинча махсус диний билимга эга бўлмаган кишилар ўқитувчилик қилишади. Бу демак, улар таълимотнинг ҳақиқий, бузилмаган маъносини ўқувчиларга етказишга қодир эмас. Бу масалани кейинги мажлислардан бирида атрофлича кўриб чиқишга қарор қилинди.

ТошДД доценти Ғ. Н. Набиев сўнгги вақтларда кўзга ташланиб қолган атеистларни диндорларга қарама-қарши қўйиш ҳолларига, айрим дин раҳбарларининг дин бир томонлама тарғиб қилинаётган мақолаларига, баъзи оммавий ахборот воситалари томонидан амалга оширилаётган атеистларнинг таъқиб қилинишига барҳам беришни кенгаш ишининг муҳим йўналишларидан бири деб атади. Мажлисда бундан буёнги ривожланишнинг ягона йўли қарама-қаршилик эмас, ҳамкорлик ва ўзаро ҳурматдир, деб яна бир бор таъкидланди.

Бундан ташқари Тошкент шаҳар ижрокоми миллатлараро муносабатлар бўлими дин ишлари секторининг мудири Т. И. Искандаров, Евангелия христиан-баптистларининг Ўрта Осиё бўйича катта пресвитери Б. Н. Серин, ТошМИ доценти В. Н. Зеленина, хотин-қизлар шаҳар комитети раисининг ўринбосари М. Ю. Юнусхўжаева иштирок этган муҳокама чоғида диний жамоаларни рўйхатга олиш ва уларга юридик шахс мақомини бериш, якшанбалик черков мактаблари тармоқлари учун ўқитувчи кадрларни тайёрлаш, миссияларнинг қабул қилинган қонун доирасидаги фаолияти, олимлар, жамоат арбоблари ва дин арбобларининг телевидение, радио ва газеталарда биргаликдаги чиқиши каби кўпгина долзарб муаммолар тилга олинди.

Ўйлаймизки, дин ишлари бўйича жамоат кенгашининг иш режаси қабул қилинган ва Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик илмгоҳи директорининг биринчи ўринбосари А. Э. Шайхов олиб борган биринчи мажлиси Тошкентда ҳокимият билан дин ўртасидаги муносабатларнинг сифат жиҳатидан янги, ўзаро мақбул ва самарали кўринишларга дебоча бўлиб хизмат қилади. Умумий мақсадларга, энг муҳими ҳамжиҳатликка эришишда ёрдам беради.

Ирода АЛИМОВА.

Обуна—92

«ОҚШОМ» МЕНГА ҲАМИША ҲАМРОҲ

ИШЛАБ чиқаришда ишлаганингдан сўнг ҳар хил одамларни кўриб, турли хил мулоҳазаларга эга бўлар экансан. Бунга мен 32 йиллик меҳнат фаолиятимдан билдим. Гоҳо шундай вақт бўладики, рўзнома ва ойномаларни ўқиб ундан баҳра оласан киши. Қандайдир маслаҳатгўйинг ҳам бўлиб қолади.

Мана шу кунларда келгуси йил учун обуна бошланди. Ҳамма ўз шароитига қараб ёзиляпти. Чунки бошқа нарсалар қаторида рўзномалар баҳоси ҳам анча қимматлашиб кетди. Лекин начора: ўрганган кўнгил, уйга рўзнома келмаса кўнглим тўлмайди. Шунинг учун ҳам мен севимли рўзномам «Оқшом»га обуна бўлдим. Мен бу рўзномани 25 йилдан бери ўқиб келаман. Келгуси йилда «Оқшом» саҳифаларида янада ўқимишли, ҳақиқатпарвар, айниқса саноат корхонасида кўп йил меҳнат қилган аёлларимиз ҳақида ёзилган очерк, лавҳа ва бошқа қизиқ мавзудаги материалларни ўқишни истайман.

Лутфиннсо ИСАМУҲАМЕДОВА,

Ф. Хўжаев номидаги 1-пойабзал ишлаб чиқариш бирлашмасининг 3-цехи бошлиғи.

ҚОВУН САЙЛИГА МАРҲАМАТ

Жумҳуриятимиз пойтахтида 9 август куни қовун сайли бошланади. Уч кун давом этадиган бу сайлда 1,5 минг тонна полиз маҳсулотлари ва 2 минг тоннага яқин мева-чева сотилади. «Горагропром»га қарашли барча сабзавот дўконлари сотувчилари бу тадбирга пухта ҳозирлик кўришяпти.

Жиззах, Андижон ҳамда Сирдарё вилояти деҳқонлари одатдагидек шаҳар меҳнаткашлари дастурхонига файз киритишади. Сайл вақтида бошқа хил савдо ва маданий-маиший хизмат ҳам кўрсатилади.

Шаҳар йирик район марказлари ҳамда майдонларида сайл карнай-сурнайлар садоси остида бошланади. Бунга хонандаларнинг қўшиқлари, аския уланиб кетади. К. Маркс кўчаси ва Дзержинский майдонида ўтадиган сайлда «Ширинлик» ўтказилади.

(ЎзТАГ).

ЯНГИ КУЛЛИЁТ

ТОШКЕНТ Давлат тиббиёт олий билимгоҳи тайёрлов бўлими ўқитувчиларининг кўп йиллик орзулари ушалди. Куни кеча Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги олийгоҳнинг стоматология куллиёти қошида фаолият кўрсатаётган тайёрлов бўлимини тайёрлов куллиётига айлантириш ҳақидаги таклифни тасдиқлади.

Бу ерда илгарилари фақат стоматология куллиёти учун тингловчилар қабул қилинган бўлса, янги ўқув йилидан бошлаб олийгоҳнинг барча куллиётлари учун талабалар ўқитилади. Бундан ташқари куллиёт қошида махсус лицей очилиб, асосий дарслардан ташқари тиббий машғулотлар ҳам ўтказилиши режалаштирилаяпти.

Куллиётда ташкил қилинган пуллик таълимдан эса хоҳлаган йигит-қизлар фойдаланишлари мумкин.

Шерали ҲАБИБУЛЛАЕВ.

ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ МАРКАЗИ

ҲУНАР-техника таълими ходимлари малакасини ошириш билимдон кадрлар тайёрлашни яхшилашда муҳим омиллардан саналади. Бу долзарб вазифани муваффақиятли амалга ошириш мақсадида яқинда Тошкентда жумҳурият ўқув-ишлаб чиқариш маркази очилди.

Янги туғилган бу даргоҳ муносиб ўринбосарлар тайёрлашнинг долзарб муаммолари билан яқиндан шуғулланиб, бозор иқтисодиётига ўтиш шароити учун мос қатор масалаларни ижобий ҳал этишга ҳам киришди. Тошкент тўқимачилик комбинати билан ҳамкорлик да ҳам иш олиб борилади.

Тузилган шартномага биноан марказ йўли билан корхона учун кейинги икки йил мобайнида 150 нафар малакали тўқувчи ва йигирувчи тайёрланади.

Алишер АЛИЕВ.

ЎЗАРО ТАЖРИБА АЛМАШИШДИ

КЕЙИНГИ йилларда Польшада кўпгина нуфузли таълим марказлари, фуқаролар мактаб ва дорилфунунлари очилди. Давр тақозо этган талаблар бўйича ташкил топган бу билим даргоҳлари фаолиятини кенг йўлга қўйишда Польша оқартув муассасаси жамияти жонбозлик кўрсатмоқда.

Мазкур жамият ташаббуси билан катталар умумий таълимини ривожлантиришга қаратилган яхши тадбирлар ҳам амалга оширилмоқда. Бу каби ишларни янада жонлантириш мақсадида кенг қамровли учрашувлар ва мулоқотлар ҳам ташкил этилмоқда. Жамиятнинг навбатдаги бундай тадбирида Ўзбекистондан борган халқ таълими ходимлари ҳам фаол иштирок этдилар.

Познань шаҳрида ўтган бу учрашув ҳар икки томон учун жуда фойдали бўлди. Ҳамкасблар даврасида Тошкент шаҳридаги 20 ва 45-кечки (сменали) мактаблар вакиллари катталар таълимида эришилаётган ютуқлар ҳақида гапириб бердилар.

Сурайё ОМОНОВА.

Футбол

КЕЧИККАН ҲУЖУМ

«Пахтакор» — «Динамо» (Москва) ўйинидан олдин ўйга толдим. «Черноморец», «Днепр» каби жамоалар борки, улар билан командамизнинг ўйини кўпинча қовушмайди. «Динамо» (Москва) ҳам «Пахтакор» учун ноқулай ҳисобланувчи юқоридаги каби рақиблар қаторига киради. Кеча ўйингоҳга командамиз ўйини кучайгандан сўнг кўпчилик ишқибозлар умид билан тушишганди. Лекин беллашувнинг бошланишиданоқ «Пахтакор» жуда суст ўйнай бошлади. Бундан усталик билан фойдаланган рақибларимиз тез-тез қарши ҳужумлар уюштира бошлашди. Баҳснинг 21-дақиқасида Леоненконинг аниқ зарбасидан сўнг «Динамо» олдинга ўтди. Барча ишқибозлар биринчиликнинг энг сермаҳсул тўпурарлари Коливанов ва Шквирин ўртасидаги олдинга ўтиш учун қизиқарли курашни кутишарди. Афсуски, Коливанов биринчи бўлимдаёқ жароҳатланиб, майдонни тарк этишга мажбур бўлди. Шквириннинг ўйини эса қовушмади. Киритилган тўпдан сўнг ҳам «Пахтакор» ўйинида сезиларли ўзгаришлар сезилмади. Ҳамон ўша сусткашлик давом этарди. Ўйиннинг 71-дақиқасида Кирьяков иккинчи тўпни киритгач, ишқибозларнинг руҳи бутунлай тушиб кетди. Фақатгина Ҳасановнинг ўрнига Маъруфалиевнинг майдонга тушишидан сўнг жамоамиз ўйинида бироз жонланиш юз берди. Унинг тезкор ҳужумлари натижасиз қолмади. Беллашувнинг охирги дақиқасида Маъруфалиев ҳисобни қисқартирди. Ана шундан кейингина жамоамиз ҳужумга зўр берди. Бироқ энди кеч эди. Гарчанд ҳакам асосий вақтга олти дақиқа қўшиб берган бўлса-да, ҳисоб ўзгармади. Шундай қилиб, кечаги ўйин кутилмаганда жамоамиз мағлубияти билан тугади.

Абовянда ўтказилган «Арарат» ва «Металлург» жамоалари ўртасидаги беллашув эса 2:0 ҳисобида майдон эгаларининг ғалабаси билан тугади.

Дилшод НУРМУҲАМЕДОВ.

Меҳнат жамоаларида

БОЗОР УЧУН СИФАТ ДАРКОР

● Шаҳримиздаги жамики ишлаб чиқариш корхоналарининг барчасида меҳридарё оналаримиз, опаларимиз ва сингилларимиз меҳнат қилишади. Улар яратган пойабзалми ёки кўйлак дейсизми, ҳамма-ҳаммаси одамларга кўрк бахш этади.

Жамоатчи мухбиримиз яқинда «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси устки трикотаж фабрикасининг Октябрь районига жойлашган бўлинмасида бўлиб, у ерда меҳнат қилаётганлар билан суҳбатлашиб қайтди. Дастлабки суҳбатдош бўлинма бошлиғи Баҳром Усмонов бўлди.

— Баҳром ака, айтингчи, ҳозирги тақчиллик шароитимиз сизларга қандай таъсир кўрсатмоқда!

— Бозор иқтисодиёти бошлангандан бери, биргина бизда эмас, ҳамма жойда аҳвол қандайлиги ўз-ўзидан аён. Фақат мен бир нарсага ишонч ҳосил қилдимки, маҳсулот сифати яхшиланиб бормоқда. Буни кундалик ишимиздан, харид қилаётган маҳсулотларимиздан ҳам билсак бўлади. Чунки бозор учун сифат даркор.

Цехимизнинг ўзи кичкина бўлгани билан қиладиган ишларимизнинг салмоғи катта. Бу ерда тайёрланаётган, эл эътиборини қозонган маҳсулотларимиз ҳам йўқ эмас, албатта. Тўғри, ҳозирга келиб хом ашё танқислиги фақат бизда эмас, бутун мамлакатда мавжуд. Бу узилишлар бизга ҳам ўз таъсирини ўтказмай қўймайди.

- Сизлар мана шу танқисликка барҳам бериш учун қандай чоралар кўряпсизлар!

— Биз, масалан, бир ойда режадаги хом ашёнинг деярли ярмини оляпмиз. Цех бошлиғи бўлганимдан кейин, қўл остимда ишлайдиган 250 та ишчи мендан иш талаб қилади. Буларни иш билан таъминлаш учун кези келганда бош корхоналаримиз билан бироз тортишамиз, изланамиз. Хуллас, хом ашё топиб келтирамиз. Ҳаракат қилмасак ҳеч бир ишни уддасидан чиқиб бўлмайди. «Ҳолва деган билан оғиз чучимайди»-ку, ахир.

— Ҳамма нарса интизомга боғлиқ. Цехингизда шу масалага қандай эътибор берилади!

— Менинг бу ерга ишга келганимга икки йил бўлди. Мана шу қўлимдаги дафтарни ишчиларнинг тартиб-интизомини кузатиб бориш учун тутганман. Дафтарни варақлаб кўрсангиз қайси ишчининг қандай ишлашини, уларнинг ўз ишларига муносабатларини кўз олдингизга бемалол келтира оласиз. Улар ҳар доим бир-бирларини қўллаб-қувватлаб, бир оила аъзоларидек ишлайдилар. Бу эса цехимизда самарадорликнинг ошишида катта ёрдам беради. Жамоа ҳам бир оила деган гап. Оиланинг тотувлиги фақат яхшиликка интилтирганидек, биз ҳам яхши ният ва умидлар билан баҳамжиҳат ишлаймиз.

— Дафтарингизни варақлаб ўтириб, айрим ишчиларингиз диққатимни тортди. Булар Муборак Исажонова, Насиба Ғозиева, Карима Камолова. Сиз бу ишчилар ҳақида нима дея оласиз!

— Сиз номларини тилга олган аёлларимиз ва булар қаторида меҳнат қилаётганларнинг барчаси ҳақида фақат илиқ сўзлар айтишим мумкин. Айниқса Муборак Исажонова мана шу бўлинманинг очилишига катта ҳисса қўшганлардан. Бўлинма очилгандан бери аввал тикувчи, кейинроқ назоратчи бўлиб ишлаганлар. Бу опамизни яқинда қарилик пенсиясига кузатдик. Карима Камолова 1983 йилдан бери шу ерда ишлайдилар. Аввало ўзларининг тартиб-интизомлиликлари билан ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлганлар. Шунинг учун жамоада ҳам бошқалардан шуни талаб қилади. Ойлик режаларни 130—140 фоизга бажариб келмоқда. Насиба опа Ғозиева ҳақида ҳар қанча гапирсам оз. Опанинг ҳаққоний меҳнатлари, ширин сўзлари олдида нафақат ҳурмат қилиш, улар пойига бош эгамиз. Тўрт фарзандни ёлғиз ўзлари вояга етказмоқдалар. Шунинг учун бу опанинг ўзлари билан гаплашинг.

— Насиба опа, сиз ҳақингизда яхши фикрлар айтишди. Ишингиздан ўзингиз қониқасизми!

— Бўлмасам-чи. Одам бир ишнинг бошини ушлагандан кейин унга меҳр билан ёндошмоғи керак. Қўл учида ишлашдан ёмони йўқ. Мен бу ерда 1972 йилдан бери ишлайман. Танлаган касбимдан сира-сира нолимайман. Чунки кўз нуринг, қалб қўринг билан тиккан кийим-кечакларни кўрган кезларингда бутун чарчоқларинг чиқиб кетади.

— Айтишларича бўлимадаги янги ва энг мураккаб нусхадаги кийимларни биринчи сиз тикар экансиз, шундайми! Бу қийинчилик туғдирмайдими!

— Йўқ. Аксинча ҳар бир янгиликнинг ўзига хос хислати бор. Буни ҳамма билса керак. Шунинг учун мен ҳам ҳар қандай мураккабликка барҳам бериб, янги моделдаги кийимларни тикишга интиламан. Яхши баҳоланиб, ишлаб чиқаришга жорий этилса янада севиниб кетаман. Ана шунда демак ёмон ишламабмиз, деган хулосага келаман.

— Мана анча йилдан буён ишлар экансиз. Шогирдларингиз ҳам анчагина бўлса керак!

— Нимасини айтасиз. Улар кўп. Улар менинг шогирдларимгина эмас, қизларим, сингилларим ҳамдир. Турсуной Исматуллаева, Ҳожия Боймуҳамедовалар шулар жумласидандир. Айни шу кунда Назокат Бойматовага тикиш сирларини ўргатмоқдаман. Бу қизимнинг, яъни шогирдимнинг ҳам зеҳни ўткир. Ҳали мендан ҳам яхши кийим тика оладиган тикувчи бўлиб етишади. Чунки уқуви яхши, айтган нарсамни, тушунтирган сўзларимни ўз ўрнида илғаб олади.

— Режаларни ўз вақтида бажарганга яраша ойлик маошларингизнинг аҳволи қандай! Сизларни қониқтирадими!

— Ойлик маошимиз меники 250—300 сўм атрофида. Аввалари бу маош билан қийналмас эдик. Ҳозир мана ҳамма жойда бозор иқтисодиёти бошланиб, нарх-наво анча кўтарилиб кетди. Лекин ҳали бизга тўланаётган иш ҳақи ўзгарганича йўқ. Ўйлайманки, бу тақчилликлар, кам ҳақ тўлашлар вақтинчалик. Бора-бора бу муаммо ўз ечимини топади.

— Суҳбатингиз учун раҳмат.

Мунаввар БОСИТХОНОВА.

Суратли лавҳа

Янги даҳа қурилмоқда

СЕРГЕЛИ райони ҳам бўйига, ҳам энига кенгайиб бормоқда. Яқинда бу жойда «Сергели—7, 8» даҳалари қуриб битказилган эди. Бунёдкорлар эндиликда бу ерда янги даҳа — «Сергели — 5» ни қуришга киришдилар. Янги даҳада 30 га яқин 9 қаватли турар жой бинолари қурилади. Тиклаш ишларини бош пудратчи Тошкент шаҳар қурилиш бош бошқармасига қарашли 1-уйсозлик комбинатининг Маҳмуд Шомансуров, Леонид Косенко, Неъмат Майнусов бошчилик қилаётган бригадалар олиб боришмоқда. Қурувчилар фурсатни бўшаштирмай самарали меҳнат қилишяпти. Айрим уйларда 1 ва 3-пардозлаш ишлари бошқармасининг пардозловчилари биноларга жило бериш ишларини бошлаб юбордилар.

— Қурилаётган турар жой бинолари янги серияли, — дейди қурилиш иш бошиси Баҳром Асилов. — Уй хоналари катта, балкони кенг, ойнаванд бўлади. Бу ерда бир қатор боғча ва мактаблар ҳам қурилади.

Холмат МИРЗАКАРИМОВ.

СУРАТДА: (чапдан-ўнгга) қурилиш ишбошиси Баҳром Асилов, тикловчилар Юрий Славнов, Евгений Толистихин ҳамда янги даҳада қад кўтараётган уйларнинг умумий манзараси.

Муаллиф суратлари.

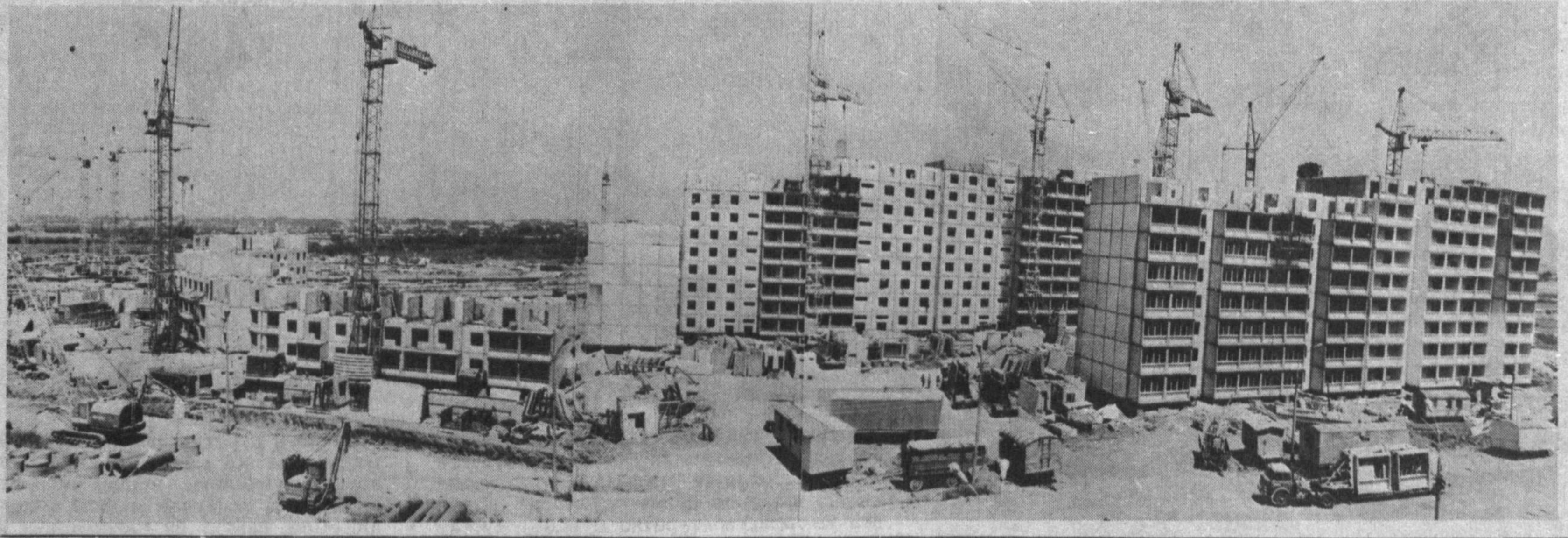

ЗАМОНАВИЙ ЛОЙИҲА БЎЙИЧА

ШВЕЙЦАРИЯ мамлакатида шифохоналарни бунёд этишда ўзига хос лойиҳалардан фойдаланиб келинмоқда. Шу тартибда қурилган шифобахш корпуслар муолажалар олиб бориш учун жуда мос бўлиб, қатор афзал томонлари билан ажралиб туради.

Швейцария шифохоналари андозаси Тошкент шароитида ҳам қўл келди. Пишиқ-пухта ишланган лойиҳа асосида шаҳримиз яқинида қурилиш олиб борилмоқда. Мазкур тиббиёт даргоҳи биноларида биринчи клиника темир йўл касалхонаси жойлашади.

Ушбу шифохона шаҳримиздаги энг кекса саломатлик масканларидан бири ҳисобланади. У қарийб 75 йилдан буён даволаш ишлари билан шуғулланиб келмоқда. Вақт ўтиши билан шифохона жойлашган биноларнинг путури кетди. Шунга кўра янги тиббиёт биноси швейцарияликлар лойиҳаси асосида қуриш ишлари бошлаб юборилган эди.

Ҳадемай янги бинолар тўла фойдаланишга топширилади. Бу ерда мингга яқин бемор даволаниши мумкин.

Саодат ОДИЛОВА.

Улар ҳақида ёзилмас эди

АЛОҲИДА ХАВФ БЎЛИНМАСИДА

Улар кўп йиллардан бери биз билан бирга яшаб келадилар. Бутун шу давр мобайнида улар бошларидан нималарни кечирдилар. Кўплари эса айни куч-қувватга тўладиган йилларда барвақт ҳаётдан кўз юмдилар.

Бутун шу йиллар давомида улар сукут сақладилар. Хасталикларини қаерда «орттирганликлари», қайси жойларда бўлиб, нималарни кўрганликлари ҳақида лом-мим демасдилар. Ҳолбуки, улар душманингга ҳам раво кўрмайдиган машаққатлардан ўтганлар.

СССР Давлат хавфсизлик комитетининг раиси Крючков яқиндагина ҳали тирик бўлган, алоҳида хавф бўлинмаларида хизмат қилган кишиларнинг алоҳида аҳамиятга молик давлат сирини бутун умри давомида ошкор этмаслик тўғрисидаги тилхатларини бекор қилди. Бу кишилар ядро қуролини синаш ва у қўлланилган машқларда иштирок этганлар...

1990 йил 10 майда алоҳида хавф бўлинмалари фахрийларининг Бутуниттифоқ комитети ташкил этилди. У ядро синовларида бевосита иштирок этган Совет Армияси, СССР Ички ишлар вазирлиги ва Давлат хавфсизлик комитети қўшинлари собиқ ҳарбий хизматчиларини бирлаштирди. Ушбу комитет раҳбарияти — Ленинградда. Комитетнинг Ўзбекистон, Туркманистон ва Қирғизистон бўйича вакили, Тошкентда истиқомат қилувчи Владимир Андреевич Садчиков билан суҳбатлашмоқдамиз.

— Владимир Андреевич, энг аввало комитет фаолиятининг мақсадлари ва вазифалари ҳақида гапириб берсангиз.

— Унинг фаолияти асосан алоҳида хавф бўлималари фахрийларига тиббий, маънавий, ижтимоий ва моддий ёрдам кўрсатиш масалаларини ҳал этишга қаратилган. Бу кишилар кўп йиллар давомида умуман эътибордан четда қолибгина эмас, ҳатто ўз эҳтиёжлари, ҳуқуқлари тўғрисида оғиз оча олмасдилар. Берган тилхатларига кўра, улар «алоҳида аҳамиятга молик давлат сирини ошкор этишлари» учун қандай жавобгарликка тортилишларини жуда , яхши билардилар.

Комитетимиз эса ана шундай кишиларни ихтисослаштирилган касалхоналар, санаторийлар, шу жумладан хориждаги даволаш муассасаларига юбориш учун барча имкониятларни ишга солмоқда. Уларни даволаш учун энг малакали мутахассислар жалб этилади. Беморлар имкони борича турли дори-дармонлар билан таъминланадилар.

— Буларнинг ҳаммасига ҳазилакам маблағ керак бўлмаса керак?

— Албатта. Афсуски, давлат бунинг учун маблағ ажратмайди. Шу сабабли биз комитетимизга молиявий ёрдам бериш имкониятига эга бўлган ташкилот ва корхоналарга мурожаат қилишга мажбурмиз. Ҳайриятки, бу тоифа кишилар аҳволини тушуниб, ёрдам қўлини чўзаётганлар оз эмас. Имкониятдан фойдаланиб, бизга ёрдам кўрсатмоқчи бўлганлар учун ҳисоб счётимизни маълум қилмоқчиман: Ленинград ижтимоий тараққиёт ва таъмирлаш тижорат банки (Ленбанккод 161013).

Ҳомийлар ёрдамида ҳозирнинг ўзида комитет ҳузурида бир йўла 60 бемор даволанадиган тиббиёт маркази ташкил этганлигимизни айтмоқчиман.

— Владимир Андреевич, қатор нашрларда ядро қуролини яратиш ва синаш устида олиб борилган ишлар тўғрисидаги материаллар эълон қилинди. Сиз шахсан синовларда иштирок этгансиз. Семипалатинск полигонига қандай қилиб тушиб қолгансиз? Бу ерда нима билан машғул бўлгансиз?

— Ҳарбий хизматга чақирилгунга қадар, «Средазшахтастрой»да электрчи бўлиб ишлар эдим. 1951 йил 1 февралида армияга чақиришди. Кўп ўтмай ҳужжатларимни расмийлаштира бошлашди. Бу жуда чўзилиб кетди. Етти авлод уруғ-аймоғимни обдон текшириб чиқишди. Қандайдир сирли вазифага тайёрлашаётганлигини ҳис этиб турардим. Аммо буни сўрашга одатланмаган эдик. Шундай керак экан на чора. Буйруқни бажаришга мажбурмиз, деб ҳисоблардик.

Хуллас, кунлардан бир кун бизни эскигина кемага ўтказиб, Иртиш дарёсидан олиб кетишди. Қандайдир ҳарбий шаҳарча жойлашган соҳилга келиб тушдик. Бу ердан йўл юрсак ҳам мўл юрдик. Ҳар икки-уч километрда назорат-ўтказиш пунктлари жойлашганди. Биз қаерга қарамайлик, чегара устунларига дуч келаётганлигимиздан таажжубланардик. Чунки яқин орада чегара йўқлигини билардик. Аммо буни ҳам сўрамасдик.

Шу тариқа мен Семипалатинск полигонига келиб қолдим. Бу ерда 1951 йил апрелидан 1954 йил октябригача хизмат қилдим. Вазифам катта электромеханик эди. Мен ядро синовлари ўтказиладиган марказда телевидение ва ўлчов асбоб-ускуналарини монтаж қилиш бўйича взвод командирининг ёрдамчиси эдим.

— Худди шу ернинг ўзида яшаганмисизлар?

— Батальонимиз синов ўтказиладиган марказдан 2,5 километр масофадаги ертўлаларда жойлашган эди. Портлаш ўтказилгач, бизни бир неча кунга Иртиш соҳилига олиб кетишар сўнг яна қайтариб келишарди.

— Ахир бу ерлар радиация билан зарарланган эмасмиди?

— Шундай эди. Аммо бу ҳақда ҳеч ким гапирмасди. Ленинградда комитетимизнинг таъсис конференциясида мен билан бир вақтда хизмат қилган врач — биолог билан таништиришди. Табиийки, биз бир-биримизни билмасдик. Чунки полигонда хизмат қилаётган минглаб кишилар фақат ўзларига топширилган вазифани бажаришар ва бу ҳақда ҳеч кимга гапирмасди. Ўша биолог атом қуроли таъсири ўрганиладиган кучуклар, бошқа ҳайвонлар билан иш олиб борар экан. Уни, бошқа ҳамкасбларини портлашдан сўнг тадқиқотлар ўтказиш учун синов марказига юборишаркан. Уларда фақат противогаз бор экан холос. Дозиметрчилар уларга ҳаёт учун ҳеч бир хавф йўқ, дейишар экан. Аслини олганда дозиметрчиларнинг ўзлари ҳам ҳақиқатни билмас эди. Чунки уларнинг асбоб-ускуналари зарарланиш даражасини аниқ белгилаб беролмасди.

Хуллас, биз ҳеч нарсадан хабардор эмасдик. Полигонни қўриқлаётган аскарлар, масалан, портлашдан сўнг тумтарақай бўлиб кетган қўйларни ушлаб олиб, сўйганликлари ва барра гўштдан «мазза» қилганликларининг гувоҳи бўлганмиз.

— Айтингчи, овқатни сизларга бошқа ердан олиб келишармиди ё шу ернинг ўзида тайёрлашармиди?

— Шуниси қизиқарлики, портлашдан сўнг бизни уч ой мобайнида консервалар ва қайта ишланган озиқ-овқатлар билан боқишарди. Кўп сув ичмасликни тавсия этишарди. Уч ойдан сўнг бу чеклашлар бўлмасди.

— Наҳотки, уч йилдан кўпроқ вақт ичида сиз билан хизмат қилганлардан ҳеч ким касалликка чалинмаган бўлса?

— Касалланган бўлишлари мумкин. Аммо хасталарни дарҳол госпиталга олиб кетишарди. Кейинчалик уларнинг тақдири не кечганлигидан хабаримиз бўлмасди.

— Шахсан ўзингиз портлаш оқибатларини қачон ҳис эта бошладингиз?

— Заҳирага чиққанимдан сўнг бир неча йил ўтгач. Умуртқамда, юракда, ошқозонда оғриқлар пайдо бўлди... Лекин менинг омадим бор, деб ҳисоблайман. Мен спиртли ичимликлар ичмаганман, чекмаганман. Вақтида овқатланганман. Бир сўз билан айтганда соғлом турмуш тарзига риоя этганман. Эҳтимол бу организмимга турли касалликларга қаршилик кўрсатиш имконини бергандир. Полигонда хизмат қилган, ҳозир тирик бўлганлар кўпчилигининг аҳволи эса ночор. Бу кишиларни ҳамма, ҳатто давлат ҳам ёддан чиқариб қўйганлиги аянчлидир. Уларга ўз вақтида тегишли тиббий ёрдам кўрсатилганда, хасталиклари даволанганда полигон қурбонлари анча кам бўларди.

— Владимир Андреевич, ўша йиллардан яна нималар хотирангизда қолган?

— Кўп нарса ёдимда. Лекин уларни эсга олгинг келмайди. Аммо биринчи водород бомбаси синовини унута олмайман. Ёки бўлмаса ёнгинамизда академик Курчатов, ҳали ёш бўлган Сахаровни кўрардик. Тўғри, уларнинг ядро қуролини яратишга қўшган ҳиссалари тўғрисида анча кейинроқ билдим.

— Эҳтимол, бу суҳбат билан танишган, ўз вақтида ядро полигонида хизмат қилган ёки ядро қуроли қўлланилган машқларда иштирок этганлар комитетга мурожаат қилишни истаб қоларлар...

— Илгари матбуотда ёзилмаган бундай воқеаларни ўқиган кишилар орасида алоҳида хавф бўлинмаларида хизмат қилганлар ҳам учраб қолар. Мен бизнинг минтақада ана шундай олти киши борлигидан хабардорман. Лекин улар амалда анча кўпроқдир. Биз уларга комитет атрофига уюшишни таклиф қиламиз. Бу ҳақда менга Тошкентга 54-11-81 телефони орқали қўнғироқ қилишлари ёки комитет раҳбариятига қуйидаги манзилгоҳга мурожаат этишлари мумкин: 19-10-11, Ленинград шаҳри, а/я 68, телефон 251-60-22.

Фикримча, ўзи хоҳламаган ҳолда ядро полигонида хизмат бурчини ўташга мажбур бўлган минглаб кишиларга ҳар тарафлама ёрдам кўрсатиш масаласини энг олий даражада ҳал этиш вақти келди. Бизнинг ҳар биримиз ҳаётида ўз «Чернобили» бўлди. Бизнинг ҳар биримиз ёрдамга муҳтожмиз. М а м л а к а т и м и з мудофаа қудратини мустаҳкамлаш учун ўз саломатлигини, ҳатто ҳаётини гаровга қўйган кишилар маъмурлар томонидан унутиб юборилишига йўл қўйиб бўлмайди. Улар меҳр-шафқат, ғамхўрлик билан чулғаб олинишлари даркор.

Суҳбатдош Собир АЛИЕВ.

Ҳавас қиладиган дўстлик

ҲИНД ТИЛИГА МЕҲР ҚЎЙГАНЛАР

ШАҲРИМИЗДАГИ Лаъл Баҳодир Шастри номидаги 24-мактаб ўқувчилари ҳақида ана шундай дейиш мумкин. Чиндан ҳам чет тилини билганга нима етсин! Айниқса давр тақозоси биздан ана шуни талаб этмоқда. Бинобарин, тилни, айниқса хорижий тилни мукаммал билмаслик бизни анча хижолат қилиб қўймоқда. Шу маънода олганда мактабда ҳинд тилини ўқитишни йўлга қўйишнинг ўзи таҳсинга лойиқдир.

Шуни айтиш керакки, мактаб ўқувчиларининг ҳиндистонлик тенгдошлари анчагина. Уларнинг бир-бирларига ёзган мактублари Бхопал штатида тўпланиб, китоб ҳолида чиқарилди.

Шуниси қувончлики, ўзбек ўқувчилари ҳинд халқи расм-русумлари, анъаналари билан ғоят қизиқишади. Шу боисдан уларнинг мактабда ташкил этган Ҳиндистоннинг бугунги кунига бағишланган кўргазмасини бу ерга ташриф буюрган ҳар бир киши мароқ билан томоша қилади, ўзбек ўқувчилари ижро этган ҳиндча қўшиқ ва рақслар ҳам дилларга ором бағишлайди.

Ҳа, мактаб жамоаси ўқувчилари Ўзбекистон ва Ҳиндистон Республикаси ўртасидаги дўстлик алоқаларига ўзининг салмоқли улушини қўшиб келмоқда.

Собир БОТИРОВ.

● СУРАТЛАРДА: ҳинд тили ўқитиладиган 24-мактаб ҳаётидан лавҳалар акс этган.

Равиль Альбеков суратлари.

ҲИКМАТЛАР

● Одамлар ўртасидаги муносабатлар ҳамжиҳатлик сарчашмасидан парвариш топса, кишининг кўнгли ҳамиша тўқ бўлади ва ҳар қандай оғир мушкулот ҳам осонгина бартараф қилинади.

● Доно киши эҳтиёткорликни тарк этмайди, душман сўзига ишонмайди ва оқибатда хавф-хатардан йироқ юради.

● Таъмагир юз йиллик дўстлик ипини бир лаҳзада узишдан ҳам тоймайди. Сопол кўза тез синади ва уни тузатиб бўлмайди. Олтин эса аксинча.

● Дўстларнинг дўстига манфаати беҳисобдир. Дўст давлатинг борида ҳам, бошингга мусибат тушган чоғда ҳам ҳамроқ, ёрдамчи ва суянчиқ бўлади.

● Кемани саҳрода юргизаман, отни дарё устида чоптираман деб мақтанма. Совуқ темирни чўзишга ва қўлдан келмайдиган ишга беҳуда уринма. Малол ишга уринган одам охири масхара бўлиб қолади ва нодонлигини билдириб қўяди.

Ширин МИРЗАЕВА тайёрлаган.

Одобнома

Оппоқ либос кийган келинчакка катта ҳаёт йўлини, ували-жували бўлишини, бахт-саодатли ҳаёт кечиришини тилайдилар. Қиз узатилаётган хонадонда катта-ю кичикнинг қалбида бир ҳаяжон бўладики, унинг янги оилада тиниб-тинчиб, қўшгани билан қўша қариб кетиши чин юракдан умид-орзу қилинади. Келинчак учун ўзи униб-ўсган уйни тарк этиш қанчалар ўнғайсиз бўлса ҳам, бориб тушадиган янги хонадондаги ширин ҳаёт ўзига оҳанрабодек тортади.

Азиз келинчак, яхши умид билан бораётган хонадонингга суюкли фарзанд бўл, қўша қариб, ўзингдан кўпай, кўпчиликнинг яхши тилаклари сенга ёр бўлсин!

Тўлқин Каримов сурат-лавҳаси.

О, шаҳрим қизлари, о сулув қизлар,
Қошлари тим қора, нақ зулук қизлар...

Ҳассос шоиримиз Хайриддин Салоҳ қаламига мансуб ушбу ёниқ мисралар беихтиёр хаёлингизни ўғирлайди. Ўзбек қизлари доимо сулувлиги билан ажралиб туришган, кейинги пайтда эса ораста кийиниши, муомала ва хулқ маданиятида ўзларига хос жиҳатларни намоён этишаяпти.

Пойтахтимиздаги Абдулхай Тожиев маҳалласига борганимизда рўпарамиздан келаётган қизлар тавозе билан салом беришди, бир неча жойда эса бизни аввал ўтказиб юбориб, кейин йўлларида давом этдилар. Азалий одатлар турмушимизга яна сингиб бораётгани кишини қувонтиради.

Аммо шуни айтиб ўтиш зарурки, қизларимиз орасида юриш-туриши, ўзини тутиши одоб-аҳлоқимизга тўғри келмайдиганлари ҳам кам бўлса-да учраб турибди. Шу ўринда муштарийларимизнинг куюнчаклик билан ёзган мактубларидан намуналар келтириш ўринли, деб ўйлаймиз.

«Ойим, холам ва келинойим билан СССР Халқлари дўстлиги саройига концертга тушган эдик. Орқамиздаги ўриндиқда ўтирган 5-6 нафар қизлар ҳадеб ёнларидаги йигитлар билан ҳиринглашиб, нималарнидир гаплашишаверди. Танбеҳ бераман деб, ҳақоратли сўзларни эшитдим. Бу қизларнинг ота-онаси нега фарзандларини одобга, муомала маданиятига ўргатишмайди. Ахир одамлар томошага дам олиш учун тушишади-ку! Шу ҳақда мақола уюштиришингизни сўраб, хат йўлловчи: Тошкент шаҳридаги «Дўстлик» кўчасидан Дилсора Акромова».

ЎЗЛИГИНГНИ УНУТМА, ҚИЗЛАРЖОН!

Қўқон шаҳридаги Куйбишев кўчасида истиқомат қилувчи Насриддин Поччабоев шундай ёзади:

«Ёшлигимизда йўлимизда бирор қария учраб қолса олдидан ўтишга ийманиб, бошқа кўчадан айланиб юрардик. Агар аёл киши кўчада бегона эркак билан бекорчи гаплашиб турса, унга қаттиқ танбеҳ берилган. Ҳозиргилар ўша пайтни «золим давр» дейишади. Менимча бу нотўғри. Чунки илгари ҳар бир инсон шу жумладан қизларимиз ёшлигидан одобли, ҳаёли, тўғрисўз, диёнатли, ўзидан катталарни ҳурмат қилишга ўргатилган».

Мана бу мактубни Самарқанд вилояти, «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида яшовчи Абдураим Қиличев йўллаган.

«Мен Афғонистонда байналмилал бурчимни ўтаб қайтганман. Ойлаб нонсиз, ҳафталаб сувсизликдан азоб чеккан дамларимиз кўп бўлган. Қанчадан-қанча қуролдошларимиздан ажралдик. Айтмоқчиманки, ҳозирги тинч-тотув ҳаётимизнинг қадрига етиш керак. Биз ўзбекларда бир одат бор. Йигит-қиз кўчада гаплашиб турганини кўриб қолсак икковлари, айниқса қизларимизнинг бошлари гап-сўздан чиқмай қолади. «Сен у йигит билан юрибсан», деб бечорани гангитиб қўямиз. Ахир у 10-синфни битирди, мустақил ҳаётга қадам қўймоқда! Ота-она фарзандига ўз вақтида насиҳат қилиб, йўл-йўриқ кўрсатса, албатта ўз йўлини топиб кетади».

Ниҳоят, яна бир мактуб:

«Тошкент тўқимачилик ва енгил саноати олийгоҳида таҳсил олаётган синглимнинг ётоқхонасига борган эдим. Бир туркман қизи хонада спорт кийимида юрган экан. Суҳбатлашиб ўтирганимизда, кимдир: «Морал, сени Чори чақираяпти», — деди. Морал апил-тапил кўйлагини кийиб, ташқарига чиқиб кетди. Нега бундай қилганини суриштирсам, дугоналари: «Туркман йигитлари қизларнинг эркакча кийинишига йўл қўйишмайди», деб жавоб беришди. Қани энди шундай одат, яхши маънодаги ҳадик ўзбек қизларимизда ҳам бўлса.

Мен қизларимизнинг ўзига оро бериши, замонавий либос танлашларига қарши эмасман. Зеро, чиройли юриш, ихчам ва ярашиқли кийим ҳар бир аёл, қиз болага латофат бағишлайди. Фақат табиий гўзаллик чегарасидан чиқиб кетмасликларини истардим.

Гулсара Исмоилова, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тилшунослик олийгоҳи илмий ходими».

Бу мактублар албатта кишини ўйга толдиради. Халқимизда «Қуш уясида кўрганини қилади», деган нақл бор. Ҳақиқатан ҳам шундай. Кўпинча биз, катталар ёшларга насиҳат қиламиз, ахлоқ-одоб ҳақида гапирамиз-у, амалда ўзимиз риоя қилмаймиз. Қизларимизнинг гўзаллиги аввало улар ҳаёси ва ибосида эканлигини унутмасаккина ҳаётимизда учраётган хунук манзараларга чек қўйилади.

Саъдулла ШОДИЕВ.

Ҳаёт сабоқлари

ҚУЁШ БОТИБ, КЕЧ ТУШГАЧ...

ДОНО кексалар билиб сўзлашади, ҳаётда беозор яшашни кўзлашади, шунинг учун ҳам «Оталар сўзи—ақлнинг кўзи» дейилади. Яшашнинг барча паст-баландини кўрган, аччиқ-чучугини тотиган, яхши-ёмонни бошидан кечириб сабоқ олган ота-оналарнинг ёшларга ўгит-насиҳатлари ошу нондек табаррук, дур-гавҳардек қимматли, ҳар дамда йўл кўрсатадиган нурли омил бўлиши керак.

— Эй, болам, юрган-турганда ёмон хатти-ҳаракатдан, қўпол муомала қилиш ва аччиқ сўз айтишдан эҳтиёт бўл, деб илтижо қилади Мутал бобо набираларига. — Машойихлар орасида «Эҳтиёт сендан, асраш мендан», деган нақл бор. Ҳар киши ўзини эҳтиёт қилса, фалокат жафосидан, офат балосидан омон бўлади... Ёшга ўлим йўқ дейишади, у ўзини-ўзи ўт-чўғга уради, қайнаб-тошган куч-ғайратини қаерга қўйишни билмай, беҳудага кучаниб ўзини бало ўқига дучор қилади. Сувга калла ташлаб чўкиб кетади, даҳанаки жангда қўл кучига зўр бериб калтак ейди, тепадан сакраб майиб бўлади, кучи етмаган нарсани беҳуда кўтариб аъзои-танига лат етказади... Эҳ-э, айтаверсам ҳаётда дашном ейдиган нарса кўп, фалокат оёқ остида, эҳтиёт бўлинмаса умр ипи арзимаган нарса билан узилиб қолиши ҳеч гап эмас... Тунда ҳуда-беҳуда санқиб, лақиллаб юрган одам ҳам яхшилик кўрмайди, кеч юрманглар, бир балога йўлиқманглар.

Куюниб гапирган Мутал бобонинг бу панд-насиҳатларини эшитиб, болалик йилларини, кўча-кўйларда гала қушлардек чуғурлашиб ўйнаганларимизни, оналаримиз бизни уришиб-терганларини эсладим.

Ёз кунлари кечки салқин тушиши билан бутун бола-бақра сувлари шарқираган ариқлар бўйида, тол-тераклар остида, айланма, жин кўчаларда чувиллашиб арғимчоқ, бекинмачоқ, югурмачоқ, оқ теракми-кўк терак, чиллак каби қизиқ-қизиқ ўйинларни завқ-шавқ билан ўйнардик. Қуёш уфқда қип-қизил шафақ қолдириб, намозгарнинг оқиш-қорамтир пардаси тушиши билан ота-оналаримиз бизни излаб қолишарди:

— Болалар, кеч бўлди, уйга киринглар!

Ота-оналаримизнинг шу биргина гапи етарли эди, ҳамма болалар шу зумдаёқ ўйинни тўхтатиб қичқирардик:

— Қуёш ботди!.. Уй-уйига, тепа-тўйига!

Катта-ю кичик шом тушиши билан уйларига кириб кетишарди, кўчалар сокин, оромли бўларди. Хуфтон пайти қоровул ота шақилдоғини шақиллатиб бутун маҳалла кўчаларини айланиб чиқар, дайдиб санқиб юрган одам бўлса суриштириб, маконига жўнатар эди. Бутун аҳоли кўчалар хавфсиз, тинч, осойишталигидан хотиржам ором оларди.

Оилада катталар болаларнинг кечаси кўча кезиб, дайдиб юришига ҳеч йўл қўйишмасди. Ота-оналар, кекса бобо-бувилар ёш болалар қулоғига бундай деб панд-насиҳат қуйишарди: «Дайдиб юрган дакки ейди», «Кеч юрган фалокатга йўлиқади», «Кечаси кўчага чиқма, хилватда жиналвасти тегади», «Саёқ юрган таёқ ейди». Болалар катталарнинг сўзларини жон қулоқлари билан эшитиб, дилларига жо-бажо этиб унга амал қилишарди. Агар ёш бола-бақра зарурат билан кечаси кўчага чиқадиган бўлса, албатта ёнида каттароқ бирор киши ҳамроҳлик қилар эди. Болалар идрокли, ақлҳушли, мўмин-қобил эдилар, ота-онанинг, катталарнинг фойдали сўз-насиҳатларини қулоққа олардилар, бу эса уларнинг завол кўрмай, ўсиб унишларига яхши омил, ҳусни одоб эди.

Хўш, ҳозирчи?

Ота-оналар меҳнат-машаққат билан боласини едириб, кийинтириб, пайпаслаб вояга етказганда, уларнинг баъзилари кўрнамаклик қилишяпти, бундай нонкўр фарзандларнинг на ўқишга, на меҳнат қилишга рағбат-хоҳишлари бор. Тарбия тизгинидан чиқиб кетган баъзи ўсмирлар қуёш ботиб, кеч тушиши билан бутун тун кўчама-кўча дайдиб, сандирақлаб юришади, «ўтганнинг ўроғини, кетганнинг кетмонини» дегандек иш-юмуш билан кеч қолиб уйга қайтаётган ўз опалари ёки оналари каби аёлларга шилқимлик қилишади, худди қароқчидек йўл тўсиб бировнинг ҳалол ҳақини тортиб олишади, кимларгадир дилозорлик билан азоб беришади. Бундай бадбахт ёшлар охири қўлга тушиб, бошларига кулфат тоши текканда кўзлари очилади, лекин, афсус энди кеч бўлади, саёқ юрган таёқ ейди.

Болага дастлабдан берилган тарбия ўз самарасини кўрсатади. Ота-оналар фарзандларини кечқурун кўча кезиб юришларига бошидан йўл қўймасликлари керак, қуёш ботиб, тун тушдими, бола уйда бўлсин: китоб ўқисин, радио тингласин, телевизор томоша қилсин, бирон-бир фойдали машғулот билан шуғуллансин. Ота-оналар болаларни ибрат бўладиган воқеалардан, ажойиб ҳикоя-эртаклардан, ўз ҳаётларидаги ажойиб лавҳа-ҳодисалардан баҳраманд этиб, оила даврасидаги суҳбатларга қизиқтирсинлар. Айниқса, болаларни ёш пайтидан қоронғи тушгач кўчага чиқмасликка кўниктириб бориш керак. Одатда, кечаси кўча-кўйда ҳар хил кўнгилсиз воқеалар бўлишини, одам тунда йўлни яхши кўролмай лат ейишини, хулқи совуқ бекорчи безорилардан ёмон панд еб қолишини яхшилаб тушунтириш лозим.

Кундузнинг зиёси, туннинг зулмати бор. Ҳаётий кузатишлардан шу нарса маълумки, кечаси касалликлар зўраяди, нопок одамларда тунда ёмон фикрлар уйғонади, кўп офат-балолар, кўнгилсиз воқеалар ҳам тунда юз беради. Шунинг учун ҳам Табароний ривоятида: «Қуёш ботиши билан болаларингизни кўчага чиқармангиз, зеро бундай пайтда турли ёвуз кучлар тўзиб юрган бўлади», деб нақл қилинган. Ёмон ниятли, феъли бадкирдор, дилозор кимсалар тунда кезиб юрадики, уларни «ёвуз кучлар» деб таъриф қилса бўлади. Баъзи ёшлар кечалари кўча кезиб юраверадиларда: «Менга ҳеч нарса қилмайди, ҳар доим тунларда ёлғиз юраман», деб қўядилар. Бундай мақтаниш яхши эмас, халқ ҳикматида айтилган-ку: «Кўза кунда эмас, кунида синади».

Кўчадевак, саёқ юрган, тунлари бекор-беҳуда дайдиганларни ҳеч сўзсиз навбатчи милиция ходимлари назорат қилишлари керак, тунда нима учун кезиб юрганини билиб, шунга қараб чора-тадбир белгилаш лозим бўлади.

Яхши фарзандлар бирор иш-юмуш билан уйга кеч қоладиган бўлсалар, ота-оналарини интизор куттириб қўймай, қачон, қаерга боришини, қай пайтда келишини айтиб хотиржам қиладилар. Ота-онани интизор куттириш, хавотир олдириш, асабларини қайраш яхши фарзандлар иши эмас.

Хулоса қилиб айтганда, қуёш ботиб, кеч тушгач болаларнинг кўча кезиб кўнгилсиз ҳодисага дучор бўлишларига йўл қўймаслик керак. Яхши удумимиз бор, қуёш ботдими, болалар уйда, ўз ўрни-жойида бўлсин.

Тўлқин РАСУЛЕВ.

● Аёл — гулдан нозик, тошдан қаттиқ. Бардоши тоғ, бебошликлари доғ... Аёл бўлиб туғилганингга шукроналар қиласан, қачонки, сенинг соябонинг бор бўлса. Оғиру енгилликларингни онлангнинг устуни — ёринг билан баҳам кўриб яшасанг. Олдинга, фақат келажакка илгарилласанг. У эртанги кунингга умидвор боқишингга ундаса...

Хўш, келинлик нима!

Келинчаклик — кўнгилчаклик. Ҳамиша ширин сўз бўлишинг, каттага ҳурмат, кичикка иззат кўрсатишинг керак. Асабларингга эрк бермайсан, майли, кўнглингга ботадиган неки бўлса, бўлсин. Ўзингни бу хонадоннинг чинакам келини ҳисобладингми — йиртиғига ямоқ бўлишга, ивирсиганини тозалашга, йўғини бор қилишга чоғланган бир муҳандис бўлишинг керак...

Менинг бу чизгиларим дастлаб эшитган қулоққа хунук туюлади. Ҳайратдан ёқа ушлайсиз-да: «Дунёга бир марта келасан, аёлнинг бир чироғи ўчса, ёнадиган 39 таси бор», дейсиз.

Мен ҳам қачонлардир, қаршимдаги бу аёлга шу мавзуда гапирмасам-да, оғир ҳаёти, оғриқли тафсилотига ачиниб қарагандим. Аммо мендан бошқа бировлар унга йўл-йўриқ кўрсатишга улгуришибди. Эри хонадонидан бир қизчаси билан бошини олиб чиқиб кетибди.

Одатда, оиласининг сирини кўчага олиб чиққанлар учун ҳамиша эшитувчилар топилади. Унга қўшиб-чатиб кўнглидаги ҳазин булоққа тош отувчилар ҳам ундан ортиб тушади. Яхшиликка ундаганимизда эди уни, сабр-бардошга чорлаганимизда эди, ўшанда!.. Айтайлик, ёғни ўлчаб берадиган қайнонаси тўғри қилар. Расамадини билмайдиган ёш келинчак ширин овқат қилсин дегандир. Кийинишига эътибор берадиган қайнота ҳам ҳақдир. Кўча-кўйда сочи пахмоқ бўлиб ҳурпайиб юрган келинни сиполикка ундагандир. Келинчак эрига: «Қарзга мебель олдим», — деб ҳаддидан ошгандир, миннат қилгандир. Эҳтимол аламзада куёв ичкиликка берилгани шундандир? Оғир сумка кўтариб келаётган ёш жувон эрининг топганига қаноат қилмагандир.

Шунга ўхшаш саволларни кўндаланг қўйганимизда, айбни дастлаб оила сирини кўчага олиб чиққан ўша келинга қўямиз. Ўша келин — йиллар ўтиб ёшлиги кетиб, аёл эришиши мумкин бўлган бола-бақра, уй-рўзғор, борди-келди, қариндош-уруғлардан нари сурилиб, ёлғиз қолишини ўйлармикин?

Ўтган кунларининг қувончи кўп унинг. Ишлади, обрў топди. Дўст-ошналари бисёр. Келиб-кетувчи, бир хоналик уйининг турли туновчи йўловчилари ҳам бор... Аммо, умр йўлларида қолдирган гулу-лолалари йўқ унинг. Биргина фарзанди — ёлғиз қизи ҳам ғариб, ўзи ҳам қариб.

Шунақа, аёл гулдан нозик, тошдан қаттиқ. Ундай йўлдан борсак ҳам, бундай йўлни танласак ҳам, барибир асосий оғирлик биз аёлларга тушади. Кенг феъл бўлиш керак. Бағри торлик, тошбағирлик ярашмаган либос.

ОИЛА СИРИ

УНИ КЎЧАГА ОЛИБ ЧИҚМАЙЛИК

Йиллар ой-кунларини етаклаб бепарво, билдирмайгина ўтаверар экан. Йиллар билан кетиб бораётган умримиз ҳам ё орзуга айланар экан, ё шамолу-елларга учаркан... «Гир айлана кўча тўла қиз эдик. Бир эр сабаб ҳар тарафга тўзидик»,—деб бир пайтлар шеър ёзган эдим. Ўша «тўзиган» қизларни бирма-бир кўз олдимдан ўтказаман. Ҳаммамизнинг кўзимизни қувонтириб, ҳавасу болаларча ҳасадимизни улғайтириб юрадиган Зулайҳонинг кўргани — ўша болалик даврида қолибди. Отасининг ютуқлари билан фахрланиб яшайдиган Зулайҳо кўп ўтмай қайнонани ёлғиз қолдириб, эри билан кўп қаватли уйга кўчиб чиқди. Ўғли туғилгунча эр-хотин иноқ яшаган бўлди. Сўнг куёв яна онасиникига, —ҳувиллаган ҳовли-жойига кетиб қолди. Зулайҳога эса шарт қўйди: «Участкага, онамнинг ҳовлисига қайтсанг қайтганинг. Бўлмаса... мен онамни ташламайман!»

Ажаб қилди бу йигит, хўп қилди! Унинг шартини эшитиб қувондик. Ахир қайси мард йигит ўз онасини ёлғиз қолдириб, хотинининг кетидан ҳовли-жой излаб кўч кўтариб юради?.. Зулайҳо қайтса керак деб ўйладик. «Қариб қолган онанинг инжиқликларига кўнса, отдан тушиб қолмас», — дедик. Ахир набирасини бағрида олиб ўтиришни қайси она орзуламайди дейсиз? Йўқ, Зулайҳо қайтмади. Сўзида туриб олди. Опаси, синглиси, онаси, отаси... унинг ҳолидан хабар олиб туришди. Орадан икки йил ўтди ҳамки, Зулайҳо парвойи палак. Тўрт-беш йил ўтди ҳамки — на отдан, на эгардан тушди у! Йигит бош уриб келди. Она йиғлаб келди... Бўлмади... Кейин эрдан ҳам, ҳовли-жойдан ҳам қуруқ қолди. Ҳафтада келиб-кетиб юрган эри қизи туғилгач, бутунлай келмай қўйди. Уйланибди бошқасига. Энди... ёши 30 дан ошган Зулайхонинг ёлғизлиги, ёлғизқўллиги билинмоқда. Ота-онаси оламдан ўтиб, жигарлари ўз йўлини топиб кетган бу кунларда танҳолик жуда-жуда билинмоқда. Хато қилганини дил-дилидан тушунмоқда. Қайнонаси ҳам ўтди оламдан. Кундоши катта ҳовлининг бойвуччаси бўлиб ўтирган бир шароитда, у қуриб-қовжираб борар экан, ёшлиги, гўзаллиги ҳам ўткинчи эканлигига ишонмоқда, пушаймон емоқда.

Синфдошимиз Зумрад мактабни тугатибоқ турмушга чиққанди. «Қандай ўқийди? Қараб тургин, дипломини ҳам ололмайди бундай шароитда. Келин бўлиб ўқишга кирганини-чи...», деган эди Раъно ўшанда. Янглиш айтган экан. Зумрад ҳам ўқишни битирди, ҳам икки ўғилчалик бўлди. «Фақат ўқиш... фақат иш... фойда бир ёқдан», деб юрган Раъно эса ҳамон ўз тенгини топгани йўқ. Энди Раъно афсус-надомат қилиб: «Қиз болани ёшлигида узатиб тўғри қилишар экан, — деб юрибди. — Бизлар ўттиздан ўтиб, ақлимиз янаям тиниқлашиб кетди. Ота-онам мен билан ҳисоблашиб, аслида янглишишган экан. Айрим ҳолларда қаттиққўллик ҳам керак экан...»

Билмадим, балки Раъно ҳақдир. Катталар ёшлар тақдири ҳақида пухта ўйлашлари керак. Чиндан ҳам ҳамма нарсанинг ўз ўрнида бўлгани яхши. Аксарият ёши ўтган қизлар ақлли, ҳаёли, иболи. Аммо ота-онанинг кўнглига қарши борган, турмуш қуриш борасида хаёллаб... ҳаяллаганларга ачинаман. Мен санасам, бирма-бир таърифласам, таниш дугоналарим, болалик ҳамроҳларим тақдири ўз феълига, хоҳиш-иродасига яраша бўлибди!

Ҳар биримизнинг бундай танишларимиз, қадрдонларимиз беҳисоб. Атрофга қаранг, шошқин, тошқин бир дунё. Кимга тўй, кимга аза замона... Бундай қарама-қаршиликлар минг йил аввал ҳам бўлган, минг йил кейин ҳам давом этаверади. Қарама-қаршиликлар қонуни туганмас, узилмас, йўлидан қайрилмас бир қонун. Шундай экан, ҳамма замонларда аёлларга кўп нарса боғлиқ бўлган.

«Эрли уйим — нурли уйим», деган мақолни биламиз, ё билсак-да буни тан олмаймиз! Расамади билан рўзғор юритишни ҳам уддалай олмаслигимизни бўйнимизга олайлик энди! Бозор иқтисодиёти, кийим-кечагу озиқ-овқатлар таҳчиллиги кунма-кун сезила бошлаган кезларда айримларимизнинг сиримиз кўчага чиқаётгани шундандир балки! Қизларимизни пазандаликка, чеварликка, уй-рўзғор ишларига ўргатсак, ўғилларимизни касб ҳунарли, ишбилармонлик даражасига етказсак, эркаклар билан баравар азият чекиб бўлса ҳам оиламизни равнақ топтирсак, ҳаёт яхши издан бораверади. Аёлларнинг уй-рўзғор каби ташвишлари доимий йўлдош бўлиб келган.

Ҳа, чиндан ҳам аёл дарди — олам дарди бўлиб турган бир вақтда, азиз дугоналарим, чевар ва лобар опа-сингилларим, ўзимиз, сўзимизга чин маънода эгаликни уддалайлик. Ягона тилагим, олий истагим — ҳар бир аёл эркакларни тан олиб, мард, ҳалол оила бошлиқлари бўлмиш эркаклар оталиғида даврu даврон сурсинлар. Эркаклар мустаҳкам оиланинг асл устунларидир, ахир. Уларнинг қудратини идрок этганимиз сари, буюк фазилатлари кунма-кун намоён бўлаверади, деб ўйлайман. Йўқотган қадриятларимиз тикланади, фарзандларимиз муруввватли, саховатли оталар қарамоғида тинч ва тотув яшайдилар. Келажакка умид билан қадам ташлайдилар. Ўзимизнинг ҳам таранг асабларимиз бўшашиб, ёшимизга ёш қўшилади. Аёллик нафосатимиз ошиб боради. Мангу баҳоримиз, гўзал ёшлигимиз — ҳамроҳимиз бўлади, қачонки эркаклар қонида чинакам ғурур, мардлик ва асл маънодаги эгалигу-хўжайинлик чаппар урганда!..

Оиламиз бут экан, оиланинг чин аъзолари бўлмиш — қатъиятли ота, қаноатли она бор экан, қобил фарзандлар ҳам элимизнинг, дилимизнинг қувончлари бўлиб етишадилар.

Умида АБДУАЗИМОВА, шоира.

КИМ БЎЛСАМ ЭКАН?

Ўзбекистон ССР Халқ таълими вазирлиги

С. И. СТРЕЛЬКОВ НОМИДАГИ 2-ПОЛИГРАФЧИЛАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ЎРТА МАЪЛУМОТЛИ ЛИНОТИПИСТ, ҲАРФ ТЕРУВЧИ, ПЕЧАТНИК, МУҚОВАЧИЛАР ВА ФОТО НАБОР ОПЕРАТОРЛАРИНИ ТАЙЁРЛАЙДИ.

БИЛИМ ЮРТИГА 15—20 ЁШДАГИ 9—11 СИНФНИ ТАМОМЛАГАН ЎҒИЛ ВА ҚИЗ БОЛАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

9-синф маълумотига эга бўлганлар 3 йил, тажрибавий дастур бўйича 2 йил ўқитилиб, бепул кийим-бош, 3 маҳал иссиқ овқат ва 40 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.

Билим юртини тамомлаганлар тўлиқ ўрта маълумот ва ҳунар олганликлари ҳақида диплом оладилар.

11-синфни битирганлар учун ўқиш муддати 10 ой бўлиб, 116 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар.

Билим юртини имтиёзли диплом билан тамомлаганлар Москва ва Львов ПОЛИГРАФИЯ, ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ОЛИЙ БИЛИМГОҲЛАРИНИНГ ПОЛИГРАФИЯ БЎЛИМИГА ЎҚИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР.

Билим юртини яхши ва аъло баҳоларга тугатган ўқувчилар Тошкент полиграфия техникумига имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси давомида ўқувчиларга буюртмаларнинг бажарилишига қараб 50 фоиз ҳақ тўланади.

Билим юртида ўқиган муддат узлуксиз меҳнат стажига киради.

Билим юртида ўқишлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Ўқишга кирганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртида 6 ойлик бичиш-тикиш курси, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ва спорт секциялари ишлайди.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, туғилганлик ҳақида гувоҳнома ёки паспорт (асли), маълумоти ҳақида гувоҳнома (асли), соғлиги ҳақида ҳужжат (286/У формада), 6 дона сурат (3х4 см).

ЎҚИШ 2 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юрти манзили: Тошкент шаҳри, Чилонзор райони, Нурхон кўчаси, 21-уй. «СССР 50 йиллиги» метро бекатидан 33-автобусда, 11, 13-троллейбусларда «Бўржар кўприги» бекатигача борилади.

15-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1991—1992 йил учун

Қуйидаги ихтисослар бўйича

9-11-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЁШЛАРНИ

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

9-СИНФ МАЪЛУМОТИ БИЛАН ЎҚИШ МУДДАТИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА 2-3 ЙИЛ.

Сувоқчи-бўёқчилар, автоматика ва телемеханика қурилмалари билан жиҳозлаш бўйича монтёрлар, электр ва газ пайвандчилар, плита ўрнатувчи-пардозловчилар, ўймакорлик ва наққошлик.

11-СИНФ МАЪЛУМОТИ БИЛАН ЎҚИШ МУДДАТИ — 6-10 ОЙ.

Электр ва газ пайвандчилар, дурадгор-мебелчилар, қурилиш бўёқчиси, ғишт терувчилар, плита ўрнатувчи пардозловчилар.

Стипендия 80 сўм. Совет Армиясидан 1991 йил май ойида қайтганларга 80 сўм стипендия берилади.

Ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 50 фоизи тўланади. Ўқиш даври меҳнат фаолиятига киради.

Ўқувчилар 3 маҳал иссиқ овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар (9-синф учун).

Билим юртини аъло баҳоларга тамомлаган ўқувчилар олий ўқув юртларига имтиёзли шартлар билан қабул қилинадилар. Шунингдек, ўқувчилар Ўрта Осиё темир йўл қурилиш трести бошқармаларига ишга юборилади.

Билим юртида бадиий ҳаваскорлик, техника ижодиёти, ўймакорлик, наққошлик, ойнага безак бериш тўгараклари, спорт секциялари ишлаб турибди.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, соғлиги тўғрисида тиббий маълумотнома, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома, (3Х4 см.) ҳажмидаги 6 дона фотосурат, турар жойидан маълумотнома.

Билим юрти манзилгоҳи: Тошкент шаҳри, Слоним кўчаси, 113-уй. 15-ҳунар-техника билим юрти (15, 26, 61, 161-автобусларнинг «Иззат» бекати; 3, 23-трамвайларнинг «Қозонхона» бекати). Телефонлар: 96-17-61, 96-43-41.

Ўзбекистон ССР Халқ таълими вазирлиги
Тошкент шаҳар халқ таълими бошқармаси

16-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ҚИЗЛАРНИ

1991—1992 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Сиз 10 ой, 2 йил ва 3 йил мобайнида тўқувчилик, ип йигирувчилик, калаваловчилик ва пиликловчилик мутахассислиги бўйича касб эгаси бўлишингиз мумкин. Ўқишга қабул қилинганларга ҳар ойда билим юрти томонидан 80 сўм (аъло баҳода ўқиётганлар 100 сўмгача) ва корхона томонидан 40 сўм миқдорида стипендия тўланади. Ўқувчиларнинг амалий дарслари вақтидаги иши ишбай ҳисобланади ва 100 фоиз миқдорида маош тўланади ёки 250—300 сўм атрофида бўлади. 9-синфни битириб келган ўқувчилар давлат қарамоғида бўлиб, кийим-бош ва ҳар куни 3 маҳал бепул овқат билан таъминланадилар. Билим юрти ота-онасидан маҳрум бўлган болаларга қўшимча имтиёзлар беради ва уларни ўз қарамоғига олади.

Жумҳуриятимизнинг бошқа вилоятларидан келган ўқувчилар бепул ётоқхона билан таъминланадилар ва Тошкент шаҳрида турар жой рўйхатидан ўтказиладилар.

Ўқувчиларга ўқиш даврида енгил кўйлакларни бичиш ва тикиш мукаммал ўргатилади. Гувоҳнома билим юртини битирганлиги тўғрисидаги дипломга қўшиб берилади. Билим юртида ҳар хил тўгараклар ишлаб турибди.

Билим юрти Тошкент шаҳри ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмаси учун ишчилар тайёрлаб бериши сабабли ўқувчиларга шу корхонадаги ишчиларга яратилган ҳамма имтиёзлардан, спорт комплексидан, маданият саройидан, дам олиш масканларидан фойдаланиш имконияти яратилади.

Режаларни ошиғи билан бажараётган ишчиларнинг ойлиги 700—1000 сўмгача бўлиши мумкин.

1991 йилдан бошлаб корхона билим юртини аъло баҳолар билан битирган, амалий дарслар даврида юқори самарадорлик кўрсатган ўқувчиларга Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат олий билимгоҳига корхона ҳисобидан ўқишга йўлланма бера бошлади.

Қуйидаги ҳужжатлар топширилади: раҳбар номига ариза, 3х4 см катталикда фотосурат, паспорт, меҳнат дафтарчаси, талабаларнинг соғлиги корхона тиббиёт бўлимида текширилади.

Маълумотлар олиш учун телефон: 55-44-85.

Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Фрунзе ноҳияси, А. Қодирий кўчаси, 34-уй (2, 30, 97, 57-автобусларнинг «А. Қодирий кўчаси» бекати; 14-троллейбуснинг «Полторацкий кўчаси» бекати).

ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ВА СПОРТ

Ҳозирги бозор иқтисодиёти муносабатлари оммавий жисмоний тарбия ва спортга ҳам ўз таъсирини кўрсатмоқда, албатта. Қуйида мухбиримизнинг Тошкент шаҳар спорт комитетининг пайтахт аҳолисининг жисмоний тарбия билан шуғулланишини ташкил этиш бўлими бошлиғи, вақтинча комитет раиси вазифасини бажарувчи Александр Кузьмич Паршин билан суҳбати орқали шаҳримиз спортининг бугунги кундаги аҳволи ва унинг эртанги куни режалари ҳақида танишасиз.

ЮТУҚЛАР ҲАМ ОЗ ЭМАС

— Александр Кузьмич, шаҳримиздаги спорт ишларини қониқарли деб ҳисоблайсизми!

— Умуман олганда, ишларимиз ёмон эмас. Халқ депутатлари шаҳар Кенгашининг еттинчи сессиясида қабул қилинган «Саломатлик» дастурига биноан пойтахтимизда 2000 йилгача спортни ривожлантириш режаси бўйича оммавий жисмоний тарбия, спорт ва саёҳатни ташкил этиш ишлари юзасидан бир қанча тадбирларни амалга оширяпмиз. Бу борада ютуқларимиз ҳам оз эмас.

Жумладан, 1989—90 йилларда шаҳримиздаги спорт клубларида турли разрядларда 53 минг, 3455 спорт усталигига номзод ва биринчи разрядли 184 спорт устаси етишиб чиқди.

Ўтган йили 6 киши халқаро классдаги СССР спорт устаси талабларини бажарди. Дмитрий Поляруш эса СССРда хизмат кўрсатган спорт устаси унвонига эга бўлди.

Шаҳримиз спортчилари Жаҳон ва Европа Кубоги биринчилиги мусобақаларида жами 42 совринли ўринларни эгаллашди. Турли спорт турлари бўйича ўтказилган Бутуниттифоқ беллашувларда эса тошкентликлар 143 медалнинг соҳиби бўлишди. 47 спортчимиз Иттифоқ терма командаси таркибида халқаро мусобақаларда мамлакатимиз спорт шарафини ҳимоя қилишди.

1990 йили велосипедчи А. Зайцев, енгил атлетикачи Р. Гатаулин, мерганлар С. Иванченко ва С. Лазаревалар, батутдан сакраш бўйича Д. Поляруш каби моҳир спортчиларимиз жаҳон чемпиони унвонини қўлга киритишди. Сиэтлда ўтказилган иккинчи яхши ният ўйинларида эса О. Чусовитина (спорт гимнастикаси), М. Шмонина, В. Зайцева, Р. Гатаулин (енгил атлетика), М. Хадарцев, А. Фадзаев (эркин кураш), А. Григорян (бокс), С. Заболотнов (сузиш)лар совринли ўринларнинг соҳиби бўлишди. Юқоридаги кўрсаткичлар орқали шаҳримиз спорти ҳақида ўзингиз хулоса чиқаришингиз мумкин.

— Ҳозир қандай ташкилий ва амалий ишларни амалга оширяпсизлар!

— Кейинги пайтларда енгил атлетика ва велосипед спорти бўйича оммавий мусобақаларни ўтказиш анъана тусига кирди. Халқ депутатларининг район Кенгаши, касаба уюшмалари ва хўжалик бўлимлари ёрдамида 1990 йили Бектемир районида янги ўйингоҳ фойдаланишга топширилди. Сергелида 2-жисмоний тарбия-соғломлаштириш, Куйбишев районида эса «Умид» спорт мажмуилари қад кўтарди. Бундан ташқари Ҳамза, Акмал Икромов, Киров, Ленин ва Октябрь районларида етти нафар жисмоний тарбия-соғломлаштириш марказлари очилади.

Ҳозир шаҳримизда 13 ўйингоҳ, 470 спорт зали, 45 сузиш ҳавзаси (12 таси ёпиқ ҳавза), 556 волейбол, 384 баскетбол, 219 қўл тўпи майдончаси, 105 теннис корти ва 139 футбол майдонлари ва 6 енгил атлетика ареналари аҳоли хизматида. Ўтган беш йил ичида эса 4 ўйингоҳ, 20 футбол майдони, 16 волейбол ва 35 баскетбол майдончалари фойдаланишга топширилди. Умуман, Тошкентда ҳозир 38 спорт тури бўйича мусобақалар ўтказилмоқда.

— Районлар бўйича жисмоний тарбия ва спорт-соғломлаштириш ишларининг қандай йўлга қўйилганлиги ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Ҳозир шаҳримиз районларидаги спорт секцияларида 115 минг, соғломлаштириш гуруҳларида эса 110231 киши мунтазам шуғулланмоқда. Кейинги пайтларда районларда асосан умумий таълим мактаблари базасида Шарқ яккакураши бўйича пуллик гуруҳлар ташкил этилмоқда. Яқинда шаҳар спорт қўмитаси халқ таълими бошқармаси билан ҳамкорликда ушбу гуруҳларнинг ишини мувофиқлаштириш мақсадида устозлар таркибини аттестациядан ўтказди ва шарқий яккакураш турлари бўйича шаҳар федерацияси тузилди. Федерация ўқув-машғулот жараёнини назорат остига олади ва устозларга ташкилий-методик ёрдам кўрсатади. Айрим районларда эса ижроия қўмиталари ёрдамида аҳоли турар жойларида соғломлаштириш марказларини бунёд этишга киришилди. Келажакда бундай иншоотлардан 6 таси Киров, 5 нафари Сергели, Акмал Икромов, Куйбишев, Октябрь, Собир Раҳимов районларида 4 ва Ҳамза районида 2 нафарини қуриш кўзда тутиляпти.

Куйбишев район Кенгаши ва партия комитети районда жисмоний тарбия-спорт ҳаракатининг кучайишига катта ҳисса қўшдилар. Натижада бу ердаги барча корхона, ташкилот, ўқув ва мактабгача тарбия муассасалари турли спорт тадбирларида қатнашдилар. Ушбу ишларни уюштиришда жисмоний тарбия олий билимгоҳининг мутахассислари яқиндан ёрдам бердилар.

Киров районида эса ҳозирда 22 тир таъмирланди, 3 сузиш ҳавзаси ва 2 спорт комплекси фаолият кўрсатмоқда. Соғломлаштириш гуруҳларининг машғулот ўтказишлари учун 16 та хона тўла таъмирланди.

1989 йилда хўжалик ҳисобидаги жисмоний тарбия ва саломатлик бирлашмаси томонидан шаҳримизнинг даҳа ва мавзеларида ЖТСМ (жисмоний тарбия-соғломлаштириш маркази) қуриш ишлари бошлаб юборилганди. Ҳозирнинг ўзида Акмал Икромов районида «Юлдуз» маркази, Киров районида «Атлант» ва «Восход», Ленин районида «Чебурашка», Ҳамза районида «Спартак» ва Фрунзе районида Р. Рисқиев номидаги соғломлаштириш марказлари ишлаб турибди. Ушбу мақсадлар учун марказ томонидан 460 минг сўм маблағ ажратилди, 392,4 минг сўм пул эса истиқомат жойларида жисмоний соғломлаштириш ва спорт-саёҳат тадбирларини ўтказиш учун сарфланади.

Аммо камчиликлар ҳам йўқ эмас. Жумладан, айрим иншоотлар давр талабларига жавоб бермайди. Баъзи ёзги ўйин ва соғломлаштириш майдонларида, сузиш ҳавзаларида, кийиниш хоналари, душхоналар, кечки машғулотларни ўтказиш учун ёритиш анжомлари йўқ. Ўз даражаларига нисбатан кам ҳақ белгиланганлиги сабабли баъзи спорт клубларида методист-инструкторлар, спорт инструкторлари, устоз ва ҳакамлар етишмайди. Кейинги пайтларда реклама сустлиги сабабли мактабгача тарбия муассасалари, умумий таълим мактаблари ва ўрта ва олий ўқув юртлари ўртасида шаҳар спартакиадалари деярли спорт ишқибозларисиз ўтмоқда.

— Спорт ишларини ривожлантириш юзасидан келажак режалари ҳақида ҳам тўхталсангиз.

— Юқори малакали спортчиларни тайёрлаш мақсадида энди ҳар йили студентлар универсиадалари, шаҳар биринчиликлари, миллий ўйин турлари бўйича анъанавий турнирлар ўтказиш, спорт иншоотларида, маданият ва истироҳат боғларида, халқнинг оммавий дам олиш жойларида сайёҳлик ва спорт анжомларини ижарага бериш жойларини ташкил этмоқчимиз. Ҳаваскор югурувчилар клуби, комплекс чиниқиш, атлетик гимнастика, миллий кураш бўйича клубларнинг фаолиятини кучайтириш ниятидамиз. Шу сабабдан дам олиш ва байрам кунларида меҳнаткашларнинг истироҳат жойларида оммавий соғломлаштириш тадбирларини ўтказамиз. Маҳаллалардаги тўйларда спортчиларимиз иштирокида кечалар ташкил этмоқчимиз. Хуллас, келгусига белгиланган режаларимиз кўп.

Суҳбатдош
Дилшод ИСРОИЛОВ.

НИМА, ҚАЧОН, ҚАЕРДА?

Маълумки, мамлакатимизда 10 август куни Бутуниттифоқ физкультурачилар байрами сифатида кенг нишонланади. Шу куни шаҳримизда ҳам бир қанча спорт тадбирларини ўтказиш кўзда тутилган. Қуйида муштарийларимизга қайси спорт мусобақалари қаерда ўтказилиши ҳақида маълумот берамиз. Мусобақалар 10—11 августда соат 10 ва 18 да бошланади.

КУРАШ
(Фарғона қоидаси бўйича)
Тошкентнинг очиқ чемпионати «Оқлон» маҳалласида ўтказилади.

СУЗИШ
«Меҳнат резервлари», «Логин», «Старт» ва Тошкент трактор заводи бассейнларида, сузиш ҳавзаларида «Нептун» ва «Қувноқ дельфин» байрамлари ўтказилади.

ТЕННИС ВА СТОЛ ТЕННИСИ
«Логин», «Искра», «Старт», «М. Горький», «Метрострой»нинг очиқ биринчиликлари бўлади.

ШАРҚ КУРАШЛАРИ
У-шу, каратэ, таэкван-до мусобақалари «Меҳнат резервлари», «Старт» базаларида ўтказилади.

ФУТБОЛ
Шаҳарнинг ўйингоҳларида блиц-турнирларни кўришингиз мумкин.

ВОЛЕЙБОЛ
Тошкент трактор заводи, «Старт», «Улуғбек», «Ленин комсомоли» боғларида блиц-турнирлар бўлади.

КЛАССИК ВА ЭРКИН
Кураш, самбо, «Очиқ гилам» беллашувлари «Старт», «Меҳнат резервлари» спорт базаларида ўтказилади.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА КРОССЛАРИ
«Старт», «Улуғбек», «Ленин комсомоли» маданият ва истироҳат боғларининг базаларида ўтказилади.

Шунингдек, 10 августда Тельман номидаги маданият ва истироҳат боғида катта маданият-спорт байрами ўтказилади. Унда дартс, армреслинг, тош кўтариш, шатранж ва шашка мусобақаларининг гувоҳи бўлишингиз мумкин. Шу куни боғда китоблар, ёдгорликлар савдоси ҳам уюштирилади. Миллий дасталар спорт ишқибозлари хизматида бўлади.

Шатранж ажойиботлари

ЎХШАТИШ

ГРОССМЕЙСТЕР Смисловнинг овози жуда ширали эди. Талнинг тренери Кобленц Парторожда ўтказилган зоналараро турнирга келган эди. У бўш вақтларида рус ва итальян тилларида хониш қиларди. Бир кун ногоҳ унинг олдига бир аёл келиб:

— Жуда маза қилдим, раҳмат! Қўшиғингиз менга бир улкан санъаткорни эслатди, — деди.

— Э. Карузоними? — деди эриб кетган Кобленц.

— Йўқ, Василий Смисловни, — деди аёл.

ТЎҒРИ ГАП ЭГРИ ТУЮЛГАЧ...

БИР вақтлар америкалик машҳур гроссмейстерлар Решевский билан Файннинг оралари жуда бузилиб кетган эди. Бир неча ой шу тахлитда ўтди. Янги йил кириши олдидан улар ярашиб олмоқчи бўлишди.

Файн Решевскийга қўл узатди-да:

— Ўтган ишга салавот, Сэмми, сен менга нимани раво кўрсанг, мен ҳам ўшани тилайман, — деди.

— Тағин бошлаяпсанми! — деди-да, Решевский зарда билан кетди-қолди.

АМАЛГА ОШМАГАН ТАКЛИФЛАР

МОСКВАЛИК гроссмейстер Котов билан бўлган бир ўйинда Решевский оғир аҳволга, бунинг устига цейтнотга ҳам тушиб қолди. Шу пайт у Котовга инглиз тилида:

— Дурангга розимисиз? — деб таклиф қилди.

Решевскийни яхши биладиган Котов ҳайратланмай:

— Йўқ! — деди.

Ўйин давом этаверди. Котов бўшроқ ўйнаб, устунликни йўқотди ва баравар вазиятда ўзи дуранг таклиф қилди. Решевский кўнмади.

Кейинчалик қандай бўлмасин ютишга киришган Решевский яна оғир аҳволда қолди. Энди у рақибига немисчалаб: дурангга розимисиз? — деб таклиф қилди. Котов рад жавоби берди. Яна бир юришдан сўнг америкалик таслим бўлди.

ТАКЛИФНИ ҚАРАНГ

БИР куни йиртқичларни ўргатувчи киши реклама мақсадларини кўзлаб, гроссмейстерлар Тартаковер билан Лилиенталга дурустгина мукофот учун шернинг қафасида бир партия шатранж ўйнашларини таклиф қилди.

Ҳайвонлар подшоси «ҳакамлик» вазифасини ўташи керак эди. Гроссмейстерлар ақллилик қилиб таклифни рад этдилар. Борди-ю, деб ўйлашди улар, шер шатранж кодексини ўзига мос равишда талқин қилиб қолса, унда нима бўлади?!

Мамажон МУҲИДДИНОВ тайёрлаган.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар вазирлиги ходимларининг фарзандлари тажрибали устоз Л. Поликовский раҳбарлигида қўл жанги бўйича спорт тўгараги машғулотларига қатнашаётганларига ҳам бир йилдан ошиб қолди. Ҳозир маҳоратлари анчагина ошган ёш спортчилар келгусида Бутуниттифоқ мусобақаларида қатнашишга тайёргарлик кўрмоқдалар.

СУРАТЛАРДА: ёш спортчилар машғулот пайтида.

Ҳабибулла Шодиев суратлари.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШ КОЛЛЕЖИ

1991—1992 ўқув йилига

ЎРТА МАЪЛУМОТЛИЛАРНИ

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Кундузги бўлимга:

«Тижорат фаолиятини ташкил қилиш» «МЕНЕДЖЕРЛИК» — мутахассислигига ҳужжатлар топшириш 15 августгача давом этади. Кириш имтиҳонлари 20 августгача бўлиб ўтади.

Ўқувчилар сафига қабул 25 августгача ўтказилади.

СИРТҚИ БЎЛИМГА:

Бино ва иншоотларни қуриш ва фойдаланиш, темирбетон конструкциялари ва қурилиш буюмларини ишлаб чиқариш, ички санитария-техника ва шамоллатиш ускуналарини жойига қўйиш ва техник хизмат кўрсатиш мутахассисликларига ҳужжат топшириш 15 августгача давом этади. Кириш имтиҳонлари 20 августгача бўлиб ўтади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, ўрта маълумот тўғрисидаги ҳужжат, 086/У намунадаги тиббий маълумотнома, 3х4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат, маъмурият томонидан тасдиқланган меҳнат (колхозчи) дафтарчасидан кўчирма (амалий иш стажига эга бўлганлар ҳамда сиртқи бўлимга кирувчилар учун).

Паспорт, ҳарбий хизматга алоқадорлиги тўғрисидаги ҳужжатлар қабул комиссиясига шахсан кўрсатилади.

Бу ҳақда уларнинг шахсий ҳужжатига тегишли изоҳлар ёзиб қўйилади.

Бошқа шаҳарлардан келиб кундузги бўлимга кираётганлар имкони борича ётоқхона билан таъминланадилар.

Стипендия умумий қоидага мувофиқ берилади.

Манзилимиз: 700011, Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 32-уй. Қабул комиссияси.

42-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1991—1992 ўқув йилига

қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЭҲМ ОПЕРАТОРИ — ўқиш муддати 2 йил, 9-синф маълумотидаги йигит ва қизлар қабул қилинади. Ўқиш рус тилида олиб борилади;

КЕНГ ҚАМРОВЛИ СТАНОКЧИ — ЧПУ ОПЕРАТОРИ — ўқиш муддати 2 йил, 9-синф маълумотидаги йигитлар қабул қилинади. Таълим рус ва ўзбек тилларида олиб борилади;

САНОАТ УСКУНАЛАРИНИ СОЗЛОВЧИ ЧИЛАНГАР — ўқиш муддати 2 йил, 9-синф маълумотидаги йигитлар қабул қилинади. Таълим рус ва ўзбек тилларида олиб борилади;

МЕХАНИКА-ЙИҒУВ ИШЛАРИ ЧИЛАНГАРИ — ўқиш муддати 1 йил, 8-синф маълумотидаги йигитлар қабул қилинади. Таълим рус ва ўзбек тилларида олиб борилади ва 9-синф маълумоти ҳақида ҳужжат берилади;

ЭЛЕКТР-ГАЗ ПАЙВАНДЧИ — ўқиш муддати 3 йил, 9-синф маълумотидаги йигитлар қабул қилинади. Таълим рус ва ўзбек тилларида олиб борилади;

КЕНГ ҚАМРОВЛИ СТАНОКЧИ — ўқиш муддати 1 йил, 8-синф маълумотидаги ёшлар қабул қилинади. Таълим рус ва ўзбек тилларида олиб борилади.

9-синфни тамомлаган ўқувчилар 2—3 йил таълим оладилар, бепул овқат, кийим-бош ва ойига 40—50 сўм ҳажмида стипендия билан таъминланадилар. 2—3 йил таълим олган ўқувчиларга касб эгаллаганлик ва тўлиқ ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжат топширилади.

11-синфни тамомлаган ва Совет Армияси сафларидан истеъфога бўшатилган ўқувчилар 6 ой таълим оладилар ва уларга ойига 100—110 сўм ҳажмида стипендия тўланади.

Ҳамма ўқувчиларга ишлаб чиқариш амалиёти даврида ишлаб топган иш ҳақларининг 50 фоизи тўланади.

ЎҚИШ ДАВРИ УМУМИЙ МЕҲНАТ ФАОЛИЯТИГА ҚЎШИБ ҲИСОБЛАНАДИ.

Билим юртида бадиий ҳаваскорлик тўгараклари, спорт секциялари ишлаб турибди.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари шарт: билим юрти директори номига ариза, туғилганлик ва маълумот ҳақидаги гувоҳномалар, яшаш жойидан, ота-онасининг иш жойидан ҳамда тиббий маълумотномалар, 8 дона фотосурат (3х4 см ҳажмида).

Билим юрти манзилгоҳи: 700084, Тошкент шаҳри, Киров райони, Жаҳон Обидова кўчаси, 70-уй (9, 24, 51, 60, 67, 72, 91-автобуслар, 2, 16, 22, 25, 28, 29-трамвайларнинг «Ғалаба боғи» ёки «ВДНХ» бекати).

Тошкент шаҳар халқ таълими бошқармаси «МАЛИКА» ишлаб чиқариш бирлашмаси қошидаги

46-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

46-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИДА СИЗ ҲАЁТИНГИЗ УЧУН ЭНГ ЗАРУР ВА ҲУРМАТГА САЗОВОР БЎЛАДИГАН, ЯЪНИ АЁЛЛАР ВА БОЛАЛАРНИНГ ЕНГИЛ УСТКИ, ИЧКИ КИЙИМЛАРИНИ ТИКУВЧИ, БИЧУВЧИ ВА ТЎҚУВЧИ КАСБЛАРИНИ ЭГАЛЛАЙСИЗ.

Бизда сизни аъло ўқишингиз ва дам олишингиз учун ҳамма шароит яратилган.

Синфларимизда Сиз учун энг янги техник жиҳозлар, компьютерлар, лингофон аппаратлари хизматингизда.

Талабаларимиз ўз меҳнат практикаларини «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмасида ўтказадилар.

Ўқиш муддати 11-синфни тугатганлар учун 10 ой, ўқиш даврида 120 сўм стипендия берилади. 9-синфни битирганлар учун ўқиш муддати 1—2 ва 3 йил. 9-синфни «яхши» баҳолар билан тамомлаган ўқувчилар 2 йиллик тажриба гуруҳларига қабул қилинади.

Ўқиш мобайнида билим юрти ўқувчиларига бепул кийим-бош, иссиқ овқат (амалий машғулот вақтида 81 сўм миқдорида овқат пули) **ва 40 сўм товон пули ҳамда ишлаган ойлик даромадининг 50 фоизи берилади.**

ЎҚИШ МУДДАТИ МЕҲНАТ СТАЖИГА ҚЎШИЛАДИ.

Тўқувчилик касби бўйича ўқиш муддати 11 синфни тугатганлар учун 10 ой.

Ўқувчилар ҳар ойда 120 сўм, амалий ишлаб чиқариш даврида 100 фоиз ёки 200—250 сўм миқдорида ҳақ олади ҳамда ётоқхона билан таъминланадилар.

БИЛИМ ЮРТИНИ АЪЛО БАҲОЛАР БИЛАН ТУГАТГАНЛАР ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА ИМТИЁЗЛИ РАВИШДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: директор номига ариза, паспорт ёки туғилганлиги ҳақида гувоҳнома маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома, тиббий маълумотнома (086/У намунадаги), ота-онасининг иш жойидан маълумотнома, турар жойидан маълумотнома, 3х4 см. катталикдаги сурат, 4 дона.

Билим юрти манзилгоҳи: Тошкент шаҳри — 19, С. Раҳимов ноҳияси, С. Раҳимов кўчаси, 313-уй. Себзор даҳаси (2, 7, 21-троллейбуслар билан борилади).

Телефонлар: 40-52-64, 40-54-49.

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ АКАДЕМИК

КАТТА ТЕАТРИДА

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

17 АВГУСТДА
63-ТЕАТР МАВСУМИНИНГ ОЧИЛИШИ.

17/VIII да — АЛИШЕР НАВОИЙ.
18/VIII да — СЕВГИ ТУМОРИ.
20/VIII да — ЕВГЕНИЙ ОНЕГИН.
21/VIII да — СЕВГИ АФСОНАСИ.
22/VIII да — ЧИО-ЧИО-САН.
23/VIII да — ТЎМАРИС.
24/VIII да — МАЛИКАИ АЙЁР.
25/VIII да — ЖИЗЕЛЬ.
27/VIII да — ОЛОВЛИ ФАРИШТА.
28/VIII да — СЕВГИГА СЕВГИ БИЛАН.
29/VIII да — ИОЛАНТА.
30/VIII да — БОҒЧАСАРОЙ ФАВВОРАСИ.
31/VIII да — МАЙСАРАНИНГ ИШИ.

Томошалар соат 19.00 да бошланади.
Чипталар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

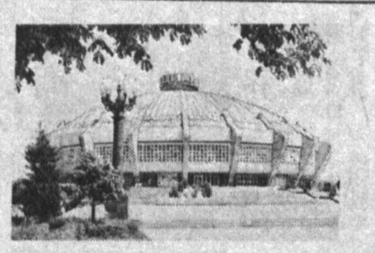

(Хадра майдони)

12 АВГУСТДАН БОШЛАБ

ХИТОЙ циркининг

СССР бўйлаб сафари

2 БЎЛИМДАН ИБОРАТ

КАТТА РАНГ-БАРАНГ ДАСТУР

ТОМОШАЛАР: 12,13,14 августда соат 19.00 да;
15, 16 августда соат 19.30 да;
17 августда соат 16, 19.00 да;
18 августда соат 15,18.00 да БОШЛАНАДИ.

Олдиндан чипталар сотиш кассаси очиқ.

Қишлоқ жойларда яшовчи томошабинлар ва болалар муассасаларининг буюртмаларига навбатсиз хизмат кўрсатилади.

Касса ҳар куни 10 дан 20.00 гача ишлайди.

Маълумотлар учун телефонлар: 44-35-91, 44-29-04.

ТОШКЕНТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎНАЛТИРИШ МАРКАЗИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

СССР Транспорт қурилиш вазирлигининг «ТРАНССТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» акционерлик жамиятига қарашли

ЎРТА ОСИЁ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ БОШҚАРМАСИГА:

ВПО-3000, УК-25 йўл ётқизгич, ЭЛБ-ЗТС электр балластери, ТЭМ-2 тепловозининг машинистлари; барча тоифадаги ҳайдовчилар, электрчилар.

Меҳнатга вақтбай тарзида, ВК-3 хандақ қазгич машинистлари, кўчма электр станция машинистлари меҳнатига ишбай тарзида ҳақ тўланади.

Ишнинг кўчма хусусиятига қараб 50 фоиз қўшимча ҳақ тўланади, йилига бир марта бепул отпуска темир йўл билети берилади.

Қуйидаги манзилгоҳга мурожаат қилинсин: 700044, Тошкент шаҳри, Венгер кўчаси, 29«а» уй.

ҲУРМАТЛИ ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ!

СИЗНИ 9-11 АВГУСТ КУНЛАРИ

Дзержинский номли майдонда ва Коммунистик кўчасида ўтказиладиган

«ҚОВУН САЙЛИ» БАЙРАМИГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ.

ҚИП-ҚИЗИЛ ШИРИН ТАРВУЗЛАР, ҲАР ХИЛ НАВДАГИ АСАЛ ҚОВУНЛАРНИ

СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Коммунистик кўчасидаги павильонлардан уй бекалари картошка ва турли хил консерваларни харид қилишлари мумкин.

«ҚОВУН САЙЛИ» байрами қовун ва тарвуз ишқибозларига яхши кайфият бағишлайди.

«ҚОВУН САЙЛИ» БАЙРАМИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

«ТАШАГРОПРОМ»
«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

КИНО

8 АВГУСТ

А. Навоий номли Санъат саройи — «БУ ҒАЛАТИ АКА-УКАЛАР» (17.00, 20.00, Ҳиндфильм). «КЎР-КЎРОНА ҚОНУН» (19.00, кичик зал, Ҳиндфильм)

Чайка — «БУ ҒАЛАТИ АКА-УКАЛАР» (18.30, 20.45).

Москва — «КЎРИНМАС ДУШМАН» (17.00, 19.00, 20.40).

Тошсоветнинг 50 йиллиги номли — «ЎҒИРЛАНГАН ҚИЗ» (тоқ соатларда).

9 АВГУСТ

А. Навоий номли Санъат саройида — «БУ ҒАЛАТИ АКА-УКАЛАР» (11.00 14.00, 17.00, 20.00, Ҳиндфильм), «КЎР-КЎРОНА ҚОНУН» (10.00, 13.00, 16.00, 19.00, кичик зал, Ҳиндфильм).

Чайка — «БУ ҒАЛАТИ АКА-УКАЛАР» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 20.45).

Москва — «КЎРИНМАС ДУШМАН» (11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.40).

Тошсоветнинг 50 йиллиги номли — «ЎҒИРЛАНГАН ҚИЗ» (тоқ соатларда).

Тошкент оқшоми

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент шаҳар комитети

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; жамоатчилик қабулхонаси — 32-55-83.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

89.968 нусхада чоп этилади. Индекс 64690, Буюртма 5693. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 Босмага бериш вақти 11.30. Босмага берилди. 11.30.